

Celje - skladišče

D-Per

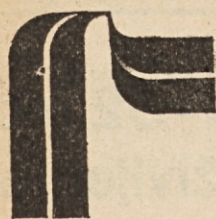
539/1982

1119820980,8

OSREDNJA KNJ. CELJE

COBISS

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kom
edvarda kardelja

avgust 1982

leto XVIII

št. 8

srečno

Kdaj bomo pričeli s proizvodnjo premoga v jami Kotredež

Stanje v jami Kotredež je trenutno takšno, da lahko z dokajšnjim optimizmom gledamo na dokončno sanacijo jame, obenem pa lahko v doglednem času pričakujemo obnovev proizvodnje premoga.

Začetek proizvodnje smo morali nekajkrat prestaviti zaradi objektivnih težav. Gre predvsem za polje P-77, v katerem smo že odkopavali po zalitju jame na 3. etaži. Glavna ovira je bil visok nivo vode v vpadniku V-77, zaradi česar je bilo prekinjeno pretočno zračenje severnega krila jame.

Ta del jame je bil nekaj časa izoliran, nato smo napeljali separatno zračenje v dolžini okoli tisoč metrov, da smo omogočili črpanje vode iz vpadnika. Nivo vode smo uspeli ponovno znižati pod 3. etažo, vendar je izprana talnina zapolnila zračilne zveze na tej etaži in prekinila zračenje. Po usposobitvi transporta v V-77, smo pričeli čistiti prekop

Jože Ovnik: Trde so poteze rudarja, risba, tuš.

na 3. etaži, da bi nato očistili celotno zračilno zvezo, obenem pa omogočili sanacijo odkopne etaže.

Dela so potekala v zelo težkih pogojih in jasno zelo počasi. Zaradi težav pri črpanju vode v H-60-jug oz. možne porušitve dela tega hodnika ter zaradi izpiranja talnih plasti v bližini proge in s tem prekinitve pretočnega zračenja cele jame smo ustavili očiščevalna dela. Da bi časovno pridobili pri vzpostavitvi pretočnega zračenja severnega krila, smo v avgustu pričeli izdelovati novo zračilno zvezo z nivoja 3. etaže k vpadniku V-76 v dolžini okoli 70 metrov. To zvezo bomo predvidoma izdelali do konca avgusta.

Obenem smo že pričeli s prete-sarbo omenjenega prekopa. Da bi po sanaciji 3. etaže lahko pridobili čim več premoga, smo se odločili, da izdelamo jašek do višje vmesne etaže, višina etaže je okoli dvajset metrov, tako da bi imeli dve odkopni etaži s po ca deset metrov višine.

Če računamo, da bosta čeli enake širine, kot je že bilo, t.j. dvanajst metrov, lahko predvidimo dnevno proizvodnjo od 250 ton do 350 ton.

Takšno proizvodnjo smo predvidevali že pri prejšnjem odkopavanju, vendar smo imeli težave z večjimi dotoki vode in celo manjšimi vdorom, ob tem da višina etaže dvajset metrov ni najbolj ugodna za nadkopno pridobivanje v dokaj kompaktnem premogu.

Dotoki vode so bili v glavnem 200 do 300 l/min, in tako pričakujemo tudi v bodoče.

Zelo nevhvaležno je napovedati datum, ko bodo prišle iz jame Kotredež prve tone premoga s teh delovišč, vendar mislimo, da jih lahko pričakujemo nekje v začetku meseca decembra. Za odkopavanje premoga v ostalih poljih izdelujemo poseben projekt, ki je v zaključni fazi. Pričetek del v drugih odkopnih poljih pričakujemo že to leto.

Vsi lahko upamo, da bo šlo vse po sreči, saj gre med drugim tudi za kontinuiteto rudarjenja na zagorskem področju, za kar smo verjetno širše zainteresirani.

Anton Koban

Miha Marinko - 82 let bogatega življenja

8. septembra 1982 bo praznoval naš rojak in častni član kolektiva SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, Miha Marinko, svoj 82. rojstni dan. Tovariš Marinko sodi med najvidnejše družbeno-politične osebnosti, je narodni heroj in junak socialističnega dela, bil dolgoletni predsednik vlade in skupščine LR Slovenije, sekretar CK KPS — ZKS in izvršnega odbora Osvobodilne fronte ter predsednik glavnega odbora SZDL Slovenije. Sedaj je član sveta federacije.

Častni član našega kolektiva je tovariš Miha Marinko že dvanajst let. Ponosni smo, da je zrasel iz naših tal tako spoštovan in cenjen

tovariš, ki je vsa leta svojega življenja posvetil delu in življenju delavcev in ki se končno lahko veseli skupno z nami vsemi rezultatom svojih prizadevanj in svojega dela ter rezultatov dela njegovih sodelavcev in soborčev.

Vsi člani kolektiva kombinata, člani samoupravnih organov, člani družbeno-političnih organizacij in poslovodni delavci želimo tovarišu Marinku še dolgo in zdravo življenje ter dobro počutje. Želimo, da bi z nami lahko še dolgo sodeloval in prispeval k nadaljnji gradnji in rasti naše socialistične in samoupravne skupnosti. Tovariš Marinko — še na dolga, zdrava leta!

Problematika proizvodnje in izpolnjevanje planskih obveznosti v prvem polletju v Rudniku rjavega premoga Kanižarica

Dosežena proizvodnja je v prvem polletju izpolnjena s 83,2 %, to je za 10.000 ton ali 16,8 % nižje od planirane in za 9.300 ton ali 15,8 % nižje od enakega obdobja lani. Učinki prav tako upadajo iz leta v leto.

Na nedoseganje planske proizvodnje premoga in storilnosti je vplivalo:

— Primanjkljaj delavcev in visoka fluktuacija. Poprečno je skozi celotno polletje 1982 manjkalo 46 delavcev, in to rudarjev na odkopnih deloviščih, pripravah ter pri izvajanju investicijskih del v jami. Delovno razmerje je sklenilo 87 delavcev v I. polletju, prekinilo pa v istem obdobju 83 delavcev, med temi je šest izkušenih rudarjev, ki so se upokojili. Uvajalni čas za delo v jami in priučitev za kvalificirane-

ga rudarja sta dolga in trajata od tri do pet let. Veliko novo zaposlenih delavcev se ne odloči za stalno delo v jami, ampak samo začasno ali sezonsko. Od takega dela pa nima koristi delovna organizacija, niti delavec sam.

— Nedosledna organizacija in kontrola dela ter nezadostno prizadevanje nekaterih delavcev je tudi vplivalo na nedoseganje planirane proizvodnje in storilnosti.

— Iztrošena transportna mehanizacija in elektro oprema ter pomanjkanje rezervnih delov. Nepravočasno dobavljena opretna zaradi dolgih dobavnih rokov in pomanjkanje ustreznih rezervnih delov na tržišču.

— Slabši pogoji rudarjenja. Odkopavamo tudi sloje premoga, ki povzročajo dodatna dela in jih v

normalnih pogojih ne bi odkopavali. Z odkopom teh ostankov nerentabilnih slojev premoga bomo podaljšali izkop v kadunji, da ne bo priš-

Jože Ovnik: Jamska stojka, risba, tuš.

lo do prekinitve proizvodnje, ker so v zaostanku investicijska dela pri odpiranju južnega polja.

Pomanjkanje stanovanj je tudi eden od glavnih vzrokov za pomanjkanje delavcev — rudarjev.

Izostanki z dela so se v letošnjem letu za celotno delovno organizacijo nekoliko povečali in znašajo 19,2 %, medtem ko je to za sam jamski obrat 23,0 %.

Povečal se je bolniški stalež do in nad 30 dni. Zelo visoki so tudi neupravičeni izostanki.

Poslovanje v naši DO smo zaključili v I. polletju z motnjami.

V II. polletju predvidevamo, da bo proizvodnja še naprej šepala do konca septembra, verjetno kasneje predvidevamo, da bomo izpolnjevali mesečne planske naloge.

Na zborih delavcev in na organih upravljanja smo prav tako sprejeli program ukrepov za izboljšanje proizvodnje premoga ter določili operativni štab, ki nadzoruje ta program in obvešča organe upravljanja.

Vladimir Breznik

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU

OD 1. I. DO 15. VIII. 1982

DO TOZD	načrt ton	doseženo ton	+ — ton	%	ob dela prostih sobotah
------------	--------------	-----------------	------------	---	-------------------------------

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Proizvodnja premoga

Pr. Hrastnik	197.413	208.623,1	+ 11.210,1	105,7	9.851
Pr. Ojstro	147.130	135.949	— 11.181	92,4	8.053
Pr. Trbovlje	340.249	378.431,1	+ 38.182,1	111,2	21.143,4
Pr. Kotredež	148.389	148.723	+ 334	100,2	7.876
SKUPAJ	833.181	871.726,2	+ 38.545,2	104,6	46.923,4

od tega

Retje 80	—	10.088,1	+ 10.088,1	—	795,4
Ojstro 80	8.600	10.605	+ 2.005	123,3	92
Blate	—	20.716,1	+ 20.716,1	—	156
Sa površ. kop	8.600	41.409,2	+ 32.809,2	—	1.043,4

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	letni načrt	doseženo	%
Pr. Kotredež			
— kamnolom (m ³)	135.000	62.585	46,4

Storitve delavnic — 31. VIII.

RESD Hrastnik (din)	163.580.000	85.359.828,25	52,2
RESD Trbovlje (din)	141.609.000	91.947.028,95	64,9
RESD Zagorje (din)	88.661.000	56.529.507,50	63,8
PII. (din)	70.512.000	41.365.228,65	58,7
Toplarna Hr. (Mwh)	24.600	12.360,35	50,2

DO SENOVO

	načrt ton	doseženo ton	+ — ton	%
RP Senovo — 31. VII.				
RP Senovo	6 9.750	70.981	+ 1.231	101,8

DO KANIŽARICA — 31. VII.

RP Kanižarica	68.200	55.900	— 12.300	82,0
---------------	--------	--------	----------	------

DO TERMOELEKTRARNA TRBOVLJE

Proizvodnja električne energije (Mwh)

	načrt	doseženo	%
— PEE-PP	33.000	52.140	158,0
— PEE-N	316.610	210.801	66,6
— KE	11.480	31	—
DO TET	361.090	262.910	72,8

Ostalo — storitve — 31. VII.

	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din)	—	54.769.145,85	—

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST — 31. VII.

RIG (din)	502.500.00	290.583.243,65	57,8
ESMD (din)	105.786.000	75.578.622,05	71,4

Avtoprevoz

»Zasavje« (t/km)	9.000.000	5.511.785	61,2
»Zasavje« (din)	83.960.000	45.781.134,75	54,5

GRAMAT

— opekarna (enot)	10.000.000	5.154.441	51,5
— Kamnolom (m ³)	50.000	26.182	52,4

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE — 31. VII.

— SIMD (din)	101.691.000	54.623.815,40	53,7
— EIMD (din)	45.406.000	26.331.569,35	58,0

GRAMAT — 31. VII.

— opekarna (din)	41.258.000	18.537.530,85	44,9
— kamnolom (din)	7.202.000	3.805.178,25	52,8
— gradb. skupina (din)	6.946.000	3.144.798,30	45,3

Problematika izpolnjevanja planskih obveznosti v DO RGD v prvem polletju in perspektive za drugo polletje 1982

Kot vrsto preteklih let je tudi tokrat naša delovna organizacija končala polletno bilanco brez izgub. Čeprav izgub ni, pa stanje še zdaleč ni zadovoljivo, saj so gibanja posameznih bilančnih postavk v nasprotju s sprejetim letnim planom in družbenim dogovorom. To še posebej velja za TOZD RIG, ki je TOZD nosilec dejavnosti DO, pa tudi za TOZD Gramat, ki se že nekaj let bori z raznimi težavami. Če se najprej dotaknemo poslovanja delovne organizacije kot celote, takoj opazimo zaskrbljujoč podatek, namreč visoko rast materialnih stroškov ca 10,7 % nad planirano rastjo ob rasti celotnega prihodka le 3,6 % nad planom ter rasti porabljenih sredstev za OD 5,7 % nad planom. Še bolj zaskrbljujoče je to stanje pri TOZD RIG, kjer znašajo ti pokazatelji, ako jih naštejemo v enakem vrstnem redu 20,4 %, 4,1 % in 8,3 % ter dejstvo, da je TOZD zaključil polletno bilanco z motnjami, saj ni pokrtil planiranega ostanka za sklade in stanovanjsko porabo v skupnem znesku 34.250.000,00 din.

Podobno velja tudi za TOZD Gramat. Ta je zaključil polletno poslovanje z motnjami ob nepokritih obveznostih kot TOZD RIG v zne-

sku 1.430.500,00 din. Seveda so tukaj pokazatelji poslovanja drugačni, še posebno pa izstopa izpad dohodka glede na plan v znesku 8,7 %.

Za TOZD ESMD, AVTOPREVOZ ter DS SS bi lahko rekli, da so poslovali v dogovorjenih okvirih, saj kakšnih izjemnih odstopanj ni bilo.

Zaradi nezavidljive situacije, v kateri se je znašla naša DO, še posebno pa TOZD RIG, ob pregledu polletnih kazalcev poslovanja ter zaradi določenih negativnih gibanj v poslovanju posameznih TOZD, katera trajajo že leto ali več, smo se odločili, da se zadeve lotimo kompleksno in strokovno ter začenjamo napake odpravljati že pri korenu.

V tem smislu smo pred nedavnim na strokovnem kolegiju DO sprejeli osnutek programa za saniranje sedanjega stanja, izvajanje programa sanacije tam, kjer bo leta potrebna, kot tudi smernice za bodoče delo. Vse navedeno bomo predložili v sprejem in odobritev ustreznim samoupravnim organom v TOZD, DS SS in DO. S strani DS SS je tudi že izdelana globalna analiza poslovanja TOZD RIG z vsemi potrebnimi pokazatelji poslovanja v

prvem polletju 1982, medtem ko je za TOZD Gramat še v izdelavi.

V tem sestavku se ne bi spuščal v detaljne izsledke te analize ter detaljnega prikazovanja finančnih pokazateljev polletnega poslovanja DO RGD, saj bi s tem gotovo presegel okvire tega sestavka, poleg tega pa bomo vse to prej ko slej objavili v ustreznih blitenih in publikacijah, vseeno pa podajam nekaj glavnih parametrov, ki so v največji meri vplivali na rezultate poslovanja DO. Ugotovitve veljajo predvsem za TOZD RIG, delno tudi za TOZD ESMD.

Analiza poslovanja TOZD RIG rezultira poslovanje DO, saj je bil TOZD RIG v letu 1981 s celotnim prihodkom v DO udeležen s 65 %.

Iz grobe analize poslovanja je ugotovljeno:

— Iz blagovne proizvodnje dosega TOZD negativne rezultate poslovanja oz. delo v domovini je neuspešno.

— Ugotovljene primerne poslovne rezultate dosega TOZD izključno na račun doseganja ugodnih rezultatov v tujini.

— Za dosežene poslovne rezultate iz del v domovini razporeja TOZD prevelika sredstva osebne in skupne porabe oziroma so za obstoječe osebne dohodke in skupno porabo preslabi rezultati dela.

— Permanetno slabšanje rentabilnosti poslovanja TOZD, ki izhaja predvsem iz investiranja v opremo. Le-ta ni dovolj izkoriščena.

— Z leti se povečujejo neposlovna sredstva, kar slabša likvidnostni položaj.

— Investiramo pretežno z lastnimi sredstvi, vendar preko možnosti, in je takšno (po obsegu) investiranje glavni krivec za nelikvidnost.

— Ugodno je gibanje virov sredstev iz razloga, da se povečujejo trajni viri sredstev, neugodno za likvidnostni položaj pa je pomanjkanje dolgoročnih virov oziroma so trajni viri nezadostni za povečanje postavk aktiva.

— Povečujemo tehnično opremljenost delavcev, kar pa ne daje želenih poslovnih rezultatov.

— Zmanjšana pa je intenzivnost izkoriščanja delovnih priprav.

Vzroki za nelikvidnost so naslednji:

- prevelik obseg investiranja;
- povečevanje neoperativnih naložb;
- zmanjšanje sredstev rezerv zaradi nepovratnega združevanja;
- zmanjšanje kreditiranja kupcev;

— zaradi povečanega meničnega poslovanja so se povečali dnevi vezave poslovnih sredstev;

— slabšanje poslovnih rezultatov poslovanja;

— povečanje obsega del in stroškov.

Položaj Tozda in njegove možnosti razširitve dejavnosti na jugoslovanskem trgu;

— potrebno je sanirati negativno poslovanje na domačih gradbiščih;

— sanirati kratkoročno nelikvidnost;

— povečati produktivnost dela delavcev;

— povečati akumulativnost dohodka;

— bolje izkoristiti proizvodno opremo.

V primerjavi z drugimi v panogi ima TOZD naslednje pomanjkljivosti:

— slabšo produktivnost dela;

— slabšo akumulacijo na delavca;

— nelikvidnost;

— previsoke stroške dela in nekonkurenčnost.

Prednosti:

— boljšo akumulativnost poslovnih sredstev;

— boljšo stopnjo akumulacije;

— boljšo ekonoličnost;

— manjši obseg poslovnih stroškov na delavca;

— dober koeficient obračanja obratnih sredstev;

— dobro dolgoročno likvidnost (nezadolženost);

— boljšo stopnjo sposobnosti opreme;

— možnosti nabave dobre inozemske opreme.

Poleg naštetih navajam še nekaj drugih vzrokov, ki so privedli do sedanje situacije ter so bolj ali manj znani:

— Zaradi težke rudarske nesreče na jašku Nove Preloge v T. Velenju v letu 1980 je delo na jašku

stalo okoli deset mesecev, posledice zaradi izpada dohodka občutimo še sedaj.

— Velik izpad dohodka v prvem polletju 1982 zaradi le delno pripravljenih sredstev za plačevanje investicijskih del v DO ZPT, DO RLV, rudniku Laško ter Istarskih ugljenokopih Raša.

— Cenik storitev imamo še iz leta 1981, čeprav je vsem znana nagla rast cen in s tem materialnih stroškov. Enako velja za režijsko dnino.

— Zaradi znanih težkih transportnih pogojev v jamah DO ZPT prihaja do pogostih zastojev ter rasti režijskega dela. Le-ta ni v interesu TOZD, saj ne prinese planiranega dohodka, temveč je le izhod v sili.

— Izpad investicijskih del v jami Kotredež v letih 81/82.

Problematika poslovanja TOZD Gramat je specifična. Vzroke za poslovanje z motnjami v prvem polletju 1982 moramo iskati predvsem v nizkih prodajnih cenah, vedno manjšem povpraševanju po agregatih iz kamnoloma »Vode«, podražitvi oziroma stalnih podražitvah kuriva in goriv, slabi kvaliteti glin, velikih stroških transporta itd. Kot sem že omenil, bomo tudi za TOZD Gramat izdelali analize dosedanjega poslovanja s programom sanacije ter dela v prihodnosti. Menim, da bi pravilno sestavljena kooperacija oziroma sodelovanje z ostalimi Tozdi, predvsem pa s Tozdom RIG tudi tej temeljni organizaciji pomagalo rešiti dosedanje težave v poslovanju. Sodelovanje naj bi bilo usmerjeno v izdelovanje betonskih izdelkov za potrebe rudarske podgradnje, katero uporablja TOZD RIG pri svojih investicijskih delih.

V programu, ki smo si ga zastavili, bomo skušali storiti vse potrebno, da bi vse našete negativne pokazatelje spremenili v kar največji meri in najkrajšem času v pozitivne. Da bi program potekal čim lažje, smo predvideli tudi ustrezne organizacijske spremembe v DS SS in TOZD RIG, ki naj bi privedle do čimvečje izkoriščenosti strokovnega kadra v DO, s tem pa tudi do večje kvalitete in kvantitete dela ob skoraj nespremenjenem številu kadrov. Enega od važnejših ukrepov predstavlja tudi počasnejša rast

sredstev za OD oz. rast, ki bo v večji meri, kot je bilo to sedaj, odvisna od prihodka.

V to nas silijo razmere v sami DO kot tudi družbeni dogovor, ki deluje v smeri jasno poudarjenih stabilizacijskih ukrepov ter ostrih posledic za tiste, ki le-teh ne bodo spoštovali.

Zaradi znanih potreb naše družbe po premoži se prihodnosti ne bojimo, seveda pa bo potrebno storiti še marsikaj, da bomo spravili poslovanje DO v dogovorjene okvire, s tem pa tudi povečali konkurenčnost na domačem in tujem tržišču.

Matjaž Cerovac

Finančno poslovanje SOZD REK EK v prvem polletju 1982

Pri pregledu poslovnih rezultatov, doseženih v prvem polletju leta 1982 v TOZD, DS, DO SOZD REK-EK, Trbovlje, ugotavljamo sledeča odstopanja od načrtovanih ciljev:

Delitev celotnega prihodka in finančni izid po bilanci uspeha v I—VI 1982.

Iz delitve celotnega prihodka je razvidno, da so z izgubo zaključili polletno poslovanje sledeči Tozdi:

TOZD	IZGUBA (din)
PO	9.240.044,15
PH	27.550.579,00
PT	4.050.237,85
PKo	153.122.893,35
DO — ZPT	193.963.754,35
PEE	50.009.928,00
VN	10.506.774,91
DO — TET	60.516.702,91
SOZD REK-EK	254.480.457,26

Kljub nadplanski proizvodnji na področju proizvodnje premoga in

električne energije finančni uspehi niso temu ustrezni. Poglavitni vzrok je že kot tolikokrat doslej nedoseganje planirane in dogovorjene cene (izpad pri premogu več kot 20 %).

Ocena izpada prihodka kaže, da je izpad prihodka predvsem zaradi nedoseganja skupnega prihodka v višini 20 % na energetske delu in 33 % na komercialnem delu skozi politiko cen premoga in električne energije, kar predstavlja v prvem polletju v letu 1982 izpad na proizvodnji premoga v višini 372 mio. din in proizvodnji električne energije v višini 95. mio. din. Iz navedenega je razvidno, da bi ta del izpada skupnega prihodka pokril vso izkazano izgubo in bi tako vse TOZD poslovala normalno na višini enostavne reprodukcije.

Doseganje planiranega celoletnega prihodka in njegova delitev

— DO — ZPT

Planirani celotni prihodek je dosežen z indeksom 42, kar predstavlja 8 % zaostajanje po dinamiki letnega plana. Kljub nadplanski proizvodnji premoga je dosežena višina porabljenih sredstev pod planom za 3 %, kar kaže na izredna prizadevanja po zmanjševanju stroškov na enoto proizvoda. Dohodek je zaradi visoke angažiranosti porabljenih sredstev v strukturi celotnega prihodka dosežen z indeksom 37. Obveznosti iz dohodka so v mejah planiranih (48). Delovna organizacija je izpolnila svoje obveznosti iz svobodne menjave do DS pomožnih dejavnosti, DS SOZD REK-EK in EGS. Čisti dohodek je dosežen z indeksom 31 in ne pokriva osebnih dohodkov. Čeprav so ostali TOZD in DS, razen TOZD proizvodnje premoga, zaključili poslovanje brez izgube in so celo ustvarili sklad skupne porabe nad letnim planom (144 %), ostali elementi čistega dohodka niso doseženi. DO ima 193.963.754,35 din izgube.

— DO RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOV

Celotni prihodek DO se je za 3 % približal višini po dinamiki letnega plana (47 %). Porabljena sredstva so v mejah planiranih (54 %), dohodek pa je dosežen z

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Zap. št.	BESEDILO	REBALANS LETNI PLAN (000 din.)	DOSEŽENO I—VI/82 (1—6)	Indeks
1	2	3	4	5
1.	CELOTNI PRIHODEK	4.275.095	1.811.372.858,10	42
2.	PORABLJENA SREDSTVA	2.417.707	1.129.870.479,30	47
3.	DOHODEK	1.857.388	681.502.378,80	37
4.	OBVEZNOSTI IZ DOHODKA	626.432	300.487.437,25	48
5.	ČISTI DOHODEK	1.230.956	381.014.941,55	31
6.	IZGUBA		193.963.754,35	
7.	DELITEV Č. D.	5.1 : 5 5.2—5.6 : 5		

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOV

1.	CELOTNI PRIHODEK	334.617	158.927.501,85	47
2.	PORABLJENA SREDSTVA	152.232	82.428.267,20	54
3.	DOHODEK	182.385	76.499.234,65	42
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	35.962	16.326.332,30	45
5.	ČISTI DOHODEK	146.423	60.172.902,35	41
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	DELITEV Č. D.	5.1 : 5 5.2—5.6 : 5	83 17	99 1

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KANIŽARICA

1.	CELOTNI PRIHODEK	312.380	120.251.257,07	38
2.	PORABLJENA SREDSTVA	100.020	46.382.672,27	46
3.	DOHODEK	212.360	73.868.584,80	35
4.	OBVEZNOSTI IZ DOHODKA	44.450	18.280.628,60	41
5.	ČISTI DOHODEK	167.910	55.587.956,20	33
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	DELITEV Č. D.	5.1 : 5 5.2—5.6 : 5	78 22	95 5

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

1.	CELOTNI PRIHODEK	1.079.900	444.355.619,40	41
2.	PORABLJENA SREDSTVA	510.000	228.886.351,11	45
3.	DOHODEK	569.900	215.469.268,29	38
4.	OBVEZNOSTI IZ DOHODKA	385.200	203.596,75	53
5.	ČISTI DOHODEK	184.700	11.872.353,54	6
6.	IZGUBA		60.516.702,91	
7.	DELITEV Č. D.	5.1 : 5 5.2—5.6 : 5		

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

1.	CELOTNI PRIHODEK	773.064	414.580.702,25	54
2.	PORABLJENA SREDSTVA	322.351	206.956.497,25	64
3.	DOHODEK	450.713	207.624.205,00	46
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	106.081	52.855.763,40	50
5.	ČISTI DOHODEK	344.632	154.768.441,60	45
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	DELITEV Č. D.	5.1 : 5 5.2—5.6 : 5	72 28	

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

1. CELOTNI PRIHODEK	161.889	77.052.109,80	48
2. PORABLJENA SREDSTVA	67.269	30.878.381,60	46
3. DOHODEK	94.620	46.173.728,20	49
4. OBVEZNOSTI IZ DOH.	30.045	14.157.748,40	47
5. ČISTI DOHODEK	64.575	32.015.979,80	50
6. IZGUBA	—	—	—
7. DELITEV Č. D.	5.1 : 5	66	68
	5.2—5.6 : 5	34	32

DS ADMINISTRATIVNIH STROKOVNIH OPRAVIL

1. CELOTNI PRIHODEK	36.910	14.834.409,70	40
2. PORABLJENA SREDSTVA	15.170	4.647.849,77	31
3. DOHODEK	21.740	10.186.559,93	47
4. OBVEZNOSTI IZ DOH.	4.560	2.387.860,95	52
5. ČISTI DOHODEK	17.180	7.798.698,98	45
6. IZGUBA	—	—	—
7. DELITEV Č. D.	5.1 : 5	87	87
	5.2—5.6 : 5	13	13

DS TEHNIČNIH STROKOVNIH OPRAVIL

1. CELOTNI PRIHODEK	32.070	14.949.619,95	47
2. PORABLJENA SREDSTVA	7.761	3.097.780,25	40
3. DOHODEK	24.309	11.851.839,70	49
4. OBVEZNOSTI IZ DOH.	3.245	1.914.542,30	59
5. ČISTI DOHODEK	21.064	9.937.297,40	47
6. IZGUBA	—	—	—
7. DELITEV Č. D.	5.1 : 5	90	85
	5.2—5.6 : 5	10	15

SOZD REK EK

1. CELOTNI PRIHODEK	7.005.925	3.056.324.078,12	44
2. PORABLJENA SREDSTVA	3.592.510	1.733.148.278,75	48
3. DOHODEK	3.413.415	1.323.175.799,37	39
4. OBVEZNOSTI IZ DOH.	1.235.975	610.007.227,95	49
5. ČISTI DOHODEK	2.177.440	713.168.571,42	33
6. IZGUBA	—	—254.480.457,26	—
7. DELITEV Č. D.	5.1 : 5	79	—
	5.2—5.6 : 5	21	—

indeksom 42. Obveznosti iz dohodka so za 5 % pod planiranimi. Čisti dohodek, ki je dosežen z indeksom 41, ne zadostuje za vse planirane elemente, ampak pokriva samo OD, ki so v mejah planiranih in pa 10 % letnega rezervnega sklada. Ostali elementi čistega dohodka (stanovanjski dinar, sklad skupne porabe in poslovni sklad) niso doseženi.

— DO — RUDNIK RIAVEGA
PREMOGA KANIŽARICA
Planirani celotni prihodek je dosežen z indeksom 38, kar pomeni 12

% zaostajanje za dinamiko letnega plana. Porabljena sredstva so za 4 % pod planiranimi, učinek le-teh pa je 35 % doseženi dohodek, ki ni zadosti velik za vse načrtovane elemente delitve. Obveznosti iz dohodka so za 9 % pod načrtovanimi, čisti dohodek pa je dosežen z indeksom 33. Izplačana masa sredstev za OD ne dosega planirane višine, saj je za 9 % pod njo. Ostane še 29 % doseženega dela ČD za stanovanjsko gradnjo, medtem ko za sklade ni na voljo sredstev.

— DO — TET

Po dinamiki letnega plana DO-TET ne dosega planiranega celotnega prihodka (41 %). Porabljena sredstva so pod planirano višino za 5 %. Zaradi 50 % angažiranosti le-teh v celotnem prihodku je doseženi prihodek za 12 % pod načrtovano višino. Obveznosti iz dohodka so v mejah planiranih, vendar v taki višini, da porabijo skoraj v celoti ustvarjeni dohodek ter je doseženi čisti dohodek samo v višini 6 % od letnega plana. Masa sredstev za osebne dohodke je na načrtovani višini. DO TET v tem poslovnem obdobju beleži 60.516.702,91 din izgube.

— DO — RGD

Čeprav delovna organizacija obdobje ni zaključila z izgubo, pa vseeno posluje z motnjami. Celotni dohodek je sicer dosežen z indeksom 54, vendar so presežena planirana porabljena sredstva za 14 % po dinamiki plana. Dohodek je tako dosežen z indeksom 46. Obveznosti iz dohodka so s 50 % na načrtovani višini, čisti dohodek pa je za 5 % manjši in ne zadošča za pričakovane delitve na OD in ostale elemente ČD. Masa sredstev, planirana za OD, je za 6 % nad planirano višino po dinamiki plana, ostali skladi pa so pod nivojem četrtnine letnega plana.

— DO — IMD

DO IMD se je v celoti gledano približala načrtovanim polletnim rezultatom. Celotni prihodek je dosežen z indeksom 48, porabljena sredstva pa z indeksom 46. Dohodek se je za 1 % približal planiranemu po dinamiki letnega plana. Obveznosti iz dohodka so za 3 % pod planirano višino, kar daje učinek na doseženi čisti dohodek, ki je točno na polletnem, planiranem.

Ostali elementi čistega dohodka. — OD, skladi so malo pod planiranimi.

— DS na ravni SOZD REK-EK
(ASO, TSO)

ASO in TSO ne dosejata planiranega celotnega prihodka. Ostali elementi delitve CP so pod načrtovanimi, DS ASO posluje z motnjami, kajti kljub manjšim indeksom po-

rabljenih sredstev in mase sredstev za OD ne dosega planiranega dela ČD za stanovanjsko izgradnjo (35 %). DS TSO v celoti gledano kljub določenim odstopanjem od planiranih višin zaradi prihrankov pri porabljenih sredstvih in določenih drugih elementov porabe zaključuje obdobje kolikor toliko normalno.

masa sredstev za OD je za 2 % pod planirano, ostali elementi delitve ČD, razen sklada skupne porabe (81 %), so doseženi pod 20 % od letnega plana. Skupno beležimo 254.480.457,26 din izgube v SOZD.

Če to izkazano izgubo primerjamo z izgubo, doseženo v enakem obdobju lanskega leta, ki je bila v

preteklosti prilagajali prihajajoči gospodarski stvarnosti.

Ker na to pač nismo bili pripravljeni in se nismo doslej intenzivno pripravljali, nas stabilizacijski ukrepi tembolj prizadevajo. Nepripravljenost na poslovanje v času stabilizacijskih ukrepov pa sedaj zahteva toliko večjo angažiranost vseh, še posebno strokovnih delavcev in družbe kot celote. Pri tem ugotavljamo, da smo se delavci v okviru organizacij združenega dela resneje lotili gospodarske stabilizacije kot pa družba v celoti, saj delež OD in prejemkov v dohodku gospodarstva pada na račun povečane akumulacije, medtem ko delež davkov in prispevkov iz dohodka in osebnih dohodkov še naprej raste.

Poglejmo sedaj, kako smo se delavci delovne organizacije stabilizacijsko obnašali in kako se nameravamo. Brez predhodnih analiz poslovanja na daljši rok tudi ni mogoče izdelati konkretnih programov.

Delovna organizacija je po proizvodnem programu sestavljena zelo heterogeno, zato posamezne TOZD gospodarske težave prizadevajo zelo različno, različno pa se tudi odzivajo. Zaradi tega ni mogoč enoten stabilizacijski program, pač pa so lahko kvalitetni programi le za TOZD, če ne rečemo celo za posamezno obračunsko mesto.

Vseskozi smo bili zaskrbljeni nad negativnim poslovanjem Tozda Gramat, pa smo sedaj še kako zaskrbljeni za poslovanje v TOZD RIG, saj le-ta realizira cca 65 % realizacije delovne organizacije. Vsem je žal po dobrih starih časih, ko ugoden rezultat v nobenem trenutku ni bil vprašljiv. Od tu torej izhaja bistvo po težjem in počasnejšem prilagajanju novo nastali gospodarski situaciji. V tem obdobju so še lahko prevladovala pretežno tehnične odločitve, medtem ko poslej poslovanje brez vseh drugih, predvsem ekonomskih zakonitosti, ne bo mogoče.

V tej temeljni organizaciji se povečujejo slabi poslovni rezultati iz preteklega leta iz dela domačih gradbišč, s tem pa tudi pojav nelikvidnosti. Zato morajo biti stabilizacijski ukrepi naravnani zlasti na ta dva področja.

Posnetek z dnevnega kopa Blate v Hrastniku.

Foto: B. Klančar

— SOZD REK-EK

Celotni prihodek v SOZD je dosežen z indeksom 44, torej za 6 % zaostaja za dinamiko letnega plana. Planirana porabljena sredstva niso presežena, beležimo 2 % manj od plana. Dohodek je zaradi velikega deleža v strukturi CP dosežen le z indeksom 39. Obveznosti iz dohodka so na planiranem nivoju. Čisti dohodek, ki za 17 % zaostaja za dinamiko letnega plana, ne zadošča za normalno in načrtovano delitev. Dosežena

višini 160.177.000 din, vidimo, da je letošnji rezultat slabši, in sicer za 60 % večje izgube. Druga ugotovitev, ki se kaže iz rezultatov poslovanja pa je ta, da je v letošnjem letu več Tozdov, ki poslujejo z izgubo oziroma z motnjami v glavnem izven DO ZPT.

Pri konsolidiranih rezultatih delitve čistega dohodka v okviru REK-EK, Trbovlje pa ugotavljamo, da je ta izguba v višini 108.087.000 din enaka indeksu 0,95 na isti rezultat v lanskem letu.

Stabilizacijski ukrepi v DO RGD

Nobena TOZD oz. DO ni in ne more biti neodvisna od dogajanj širšega mednarodnega in ožjega domačega okolja, tako tudi naša delovna organizacija prizadevajo go-

spodarski problemi. Časovni pojav problemov je pač odvisen od mnogih dejavnikov. Za RGD je možno reči, da se je pojavil še sorazmerno pozno, oziroma, da se nismo že v

Iz analiz poslovanja temeljne organizacije za pretekla leta bo za odpravo slabih rezultatov poslovanja in povečanje fizične in dohodkovne produktivnosti dela potrebno narediti še marsikaj, predvsem pa moram poudariti naslednje glavne stabilizacijske naloge:

— Izboljšati obstoječo organizacijo dela, predvsem še miselnost vseh organizatorjev dela. Boljšo organiziranost so delavci sami na zborih že večkrat zahtevali.

— Uvesti nagrajevanje delavcev, še zlasti organizatorjev, na podlagi rezultatov dela in poslovanja posameznih gradbišč, kar so svojčas že predlagali.

— Potrebna je večja intenzivnost izkoriščanja proizvodne opreme, čuvanje opreme, ki je naša last, pa tudi boljše vzdrževanje.

— Racionalna poraba vseh prvih poslovnega procesa.

— Potreben je spremenjen odnos do investitorjev, izvajati moramo dela, ki so v kalkulaciji oz. pogodbi določena, količino vgrajenega materiala pa uskladiti s pogodbenimi določili oz. količinami.

— Nujno potrebna je temeljita kontrola dela in kontrola porabljenega časa ter zasledovanje predvidenega z dejansko doseženim.

— Izboljšanje tehnologije dela, predvsem priprave dela in materiala in zmanjšanje vseh vrst zastojev. Tudi te ureditve delavci zahtevajo.

Stabilizacijski ukrepi morajo dejansko izhajati iz posameznih sredin, ker le tako lahko obrodijo rezultate, sicer bodo le neuresničljive želje.

Na področju finančnega poslovanja predvidevamo ukrepe, ki bi odpravili nelikvidnost, kar lahko dosežemo z:

— izboljšanimi rezultati poslovanja,

— zmanjševanjem neobveznih neoperativnih naložb, kamor spadajo razna nepovratna združevanja ter zmanjšanje vseh oblik skupne porabe;

— večja izločanja po zaključnem računu za poslovni sklad — osebna potrošnja bo morala rasti skladneje z rezultati poslovanja oz. rasti dohodka;

— obseg investiranja v osnovna sredstva ne sme ogrožati likvidnosti.

kovni soodvisnosti bi morala temeljna organizacija ESMD v približno enakem deležu nositi dobre in slabe rezultate skupnega dela.

Temeljna organizacija Avtoprevoz posluje še naprej rentabilno in gospodarno, le da je rast dohodka v zaostajanju za rastjo preteklih let, osebna in skupna poraba še naprej naraščata neusklajeno od rasti dohodka. V programu stabilizacije bo moral TOZD proučiti svojo organizacijo dela v smislu zmanjševanja nadurnega dela (prerazporeditev delovnega časa) ker dodatki za nadurno delo močno bremenijo maso osebnih dohodkov. Ugotovitve nadurnega dela še posebno veljajo za temeljno organizacijo ESMD, saj izdatki za plačilo nadurnega dela daleč presegajo povprečje teh stroškov v DO. Ob spremenjeni organizaciji dela oz. delovnega časa imata oba Tozda rezerve, da bi z zmanjšanjem nadurnega dela uskladila OD z družbenim dogovorom, ne da bi bili omejeni OD tistih, ki del v podaljšanem delovnem času ne opravljajo.

Velika devizna in dinarska zadolženost temeljne organizacije Gramat še naprej povzroča podobne težave v poslovanju kot v preteklosti, k tem pa so se pojavile še nove: zaostajanje prodaje proizvodnje, povečevanje cene energije, prodajne cene stagnirajo itd.

Program stabilizacije bo nujno moral vključevati navedene težave, predvsem pa urejenost tehnične, tehnološke in dohodkovne povezanosti z vsakomur in tam, kjer bodo iz naslova združevanja sledili boljši rezultati poslovanja.

Razmišljamo o tem, da bodo v proizvodnem programu morali slediti novi proizvodi na podlagi prostorske, surovinske, tehnološke in kadrovske danosti.

Temeljito bo potrebno spremeniti prodajno politiko in prodajne poti, nač iz preprostega razloga, da kupcev na vratih ni več.

Vodstvo delovne organizacije je prepričano, da bomo delavci, združeni v delovni organizaciji, zmogli premagati nakopičene probleme sedanjosti in prihodnosti, saj smo že težje probleme uspešno reševali.

Opekarna TOZD Gramat DO RGD, v ozadju pa stanovanjske stolpnice, ki so bile zgrajene v zadnjih letih za potrebe organizacij združenega dela in njihovih sodelavcev.

Foto: A. Bregant

Za TOZD ESMD, ki sicer posluje za današnji čas zelo dobro, veljajo enaki ukrepi kot za TOZD RIG, saj znaša realizacija v temelj-

ni organizaciji RIG kar 78 %, kar pomeni, za kolikor so rezultati boljši, so v temeljni organizaciji RIG slabši. Ob dobri in dejanski dohod-

Vodstva temeljnih organizacij in DO prevzemajo od starejših mlajši strokovni kadri, ki vedo, kaj hočejo, tako združeni bomo uspešneje obvladovali ovire, ki jih postavljata pred nas gospodarska in družbena stabilizacija.

Stane POPLAS

Letovanje delavcev rudnika Kanižarica

Delavci rudnika Kanižarica so organizirano letovali v počitniški hišici v Umagu, v šestih prikolicah v Novljah in v Njivicah ter privatnih sobah na Rabu. Organizirano je letovalo 74 naših delavcev in njihovih družin. Ker nam je SOZD REK Edvarda Kardelja odstopil del svojih kapacitet na Rabu, smo lahko ušodili vsem proslcem organizirano letovanje.

Ostali delavci so letovali na morju v počitniških domovih delovnih organizacij, kjer so zaposleni njihovi zakonci, nekateri pri sorodnikih, drugi pa ob naši lepi, čisti in predvsem topli Kolpi.

Letovanje organiziramo v času od 10. 6. do 8. 9. 1982 po desetdnevni obdobjih. V prikolicah so delavci plačali od 1000 do 2000 din, glede na velikost prikolice.

Vtisi z letovanja so zelo podobni, zato jih lahko strnemo v skupno ugotovitev: »Bilo je lepo, lahko bi rekli prekratko, letovanja si še želimo«. Seveda je bilo tudi nekaj težav in neprijetnosti, vendar to ni pokvarilo prijetnega dopustniškega razpoloženja. Nekaj več pripomb je bilo na neurejenost kampa v Njivicah, ki ga še preurejajo in na naše prikolice, ki so že stare in bo potrebno razmišljati o nakupu novih. Bolj so bili zadovoljni tisti delavci, ki so letovali v počitniški hišici v Umagu, še posebno pa delavci, ki so bili na Rabu. Hrana je bila dobra, pijača pa zelo poceni. Nekaj pripomb je bilo le na urejenost plaže, vendar so problem rešili tako, da so si sami poiskali prijetnejše kotičke.

Skoraj vsi delavci, ki so letovali na Rabu, bi radi tam letovali tudi v prihodnjih letih.

Vse bolj pa se pojavljajo želje delavcev, da bi organizirali letovanje v zdraviliščih, zato bo v prihodnjem letu potrebno prisluhniti tudi tem željam in organizirati tudi to obliko letovanja.

Nevenka Ipavec

Letovanje delavcev kolektiva DO TE Trbovlje

Že skoraj dva meseca je, odkar se je pričel za delavce in upokoјence DO TE Trbovlje čas organiziranega počitnikovanja.

Osnovna organizacija sindikata DO TET in komisija za letovanje in oddih sta tudi v letu 1982 organizirali letovanje svojih delavcev ter njihovih družinskih članov. Ti letujejo v počitniškem domu v Crikvenici, kjer je na razpolago osemindvajset ležišč, imamo pa še šestnajst ležišč pri zasebnikih, v domu na Rabu pa je trinajst ležišč. Letujemo še v počitniških prikolicah na Pagu, Lošinj in Poreču ter počitniških domovih EGS — Slovenije v Portorožu in Veli Luki, otoku Korčuli kot tudi v domu v Bohinju.

Letovalna sezona v vseh počitniških kapacitetah poteka od 20. 6. 82 in se bo končala 31. 8. 1982 oziroma 8. 9. 82.

Dekade so desetdnevne razen v Veli Luki, kjer so štirinajstdnevne. V vseh poč. kapacitetah je do danes letovalo že 152 delavcev oziroma 324, če prištejemo družinske člane.

Do konca sezone pa bo letovalo še enaindvajset delavcev oziroma štirideset z njihovimi družinskimi člani.

Poudariti moramo, da so se vsi prijavitelci, razen nekaj izjem, letovanja udeležili in trdimo že lahko, da so bile kapacitete vključno z najetimi zasedene skoraj 100 %.

Vsekakor pa nastopajo nekatere težave pri samem razporejanju delavcev, k čemer pripomorejo krajše šolske počitnice in kolektivni dopusti zaposlenih zakonskih tovarišev.

Pri današnjih stroških in cenah si delavci DO TET vedno bolj želijo cenejša letovanja, zato tudi moramo vsako leto najemati dodatna ležišča v Crikvenici in če je le finančno izvedljivo povečati počitniške kapacitete z nakupom kakšne prikolice.

In še nekaj o cenah oskrbnega dne za letovalce DO TET. Za desetdnevno bivanje v počitniških domovih za eno osebo je potrebno odšteti za zaposlene v TET, njihove otroke in nezaposlene zakonske tovariše po 2400 dinarjev, za zaposlene otroke in zakonske tovariše po 3600 dinarjev, za letovanje v prikolicah 1400 dinarjev, za najोजe sorodnike, ki letujejo v naših domovih (v kolikor dopuščajo kapacitete) pa 5000 dinarjev.

Glede na prijavljene letovalce bomo morali tudi v bodoče skrbeti za boljšo in bolj pestro ponudbo za letovanje naših delavcev, njihovih družinskih članov in naših upokoјencev, da bodo čim prijetnejše izkoristili svoj letni dopust in s tem, upamo, prispevali k boljšemu delovnemu učinku našega kolektiva.

Stane Paušer

Kadrovska problematika - odsotnost z dela v TOZD Premogovnik Trbovlje

Pri uresničevanju plana zaposlenih v TOZD Premogovnik Trbovlje se iz leta v leto pojavljajo problemi v zvezi z odsotnostjo z dela, saj že vnaprej pričakujemo mesece v posameznem letu, ko se poveča odsotnost z dela zaradi korišćenja bolniškega staleža ter zaradi neopravičenih izostankov. Ta odsotnost se poveča zlasti v poletnih mesecih, ko bolj problematičnim delavcem že

Lesno skladišče TOZD Predelava jamskega lesa DO ZPT v sedanjem času precej prazna. Pričakujejo, da bo prostor kmalu napolnjen s potrebnimi količinami jamskega lesa. Levo stanovanjska kolonija Nasipi, desno delavnice TOZD ESMD — DO RGD.

Foto: A. Bregant

zmanjka letnega dopusta in tako koristijo bolniški stalež, ki ga v glavnem ni težko dobiti vsaj za nekaj dni, ko naj bi bile določene zdravniške preiskave. Za preprečevanje povečane odsotnosti zaradi neopravičenega izostajanja skuša disciplinska komisija takšne delavce kaznovati najprej z izrekanjem pogojnih kazni, vendar pa to zelo redko vpliva vzgojno na delavce. Iz teh razlogov in ob upoštevanju dopolnil Zakona o delovnih razmerjih bo disciplinska komisija nujno morala ostreje ukrepati in nedisciplinirane delavce dosledno kaznovati z izrekom prekinitev delovnega razmerja. Poleg tega problema, ki ga je možno z odločnejšim delom disciplinske komisije uspešno odpraviti, pa predstavlja bolj trd oreh povečano koriščenje bolniškega staleža, ki v določenih primerih pomeni že izkoriščanje le-tega. Tovrstni izostanki nakazujejo tudi problem kontaktiranja SVD službe z zdravstvenimi delavci, ki pa tudi večkrat ne izpol-

njujejo dogovorjenih obveznosti, saj je bila ambulanta v preteklem polletju nekajkrat zaprta, menjali so se zdravniki, tako da so nedisciplinirani delavci mogli to stanje tudi izkoristiti.

Verjetno bi bil potreben medsebojni dogovor, da bi v ambulanti sprejemali samo delavce TOZD in ne tudi njihovih družinskih članov, saj bi se tako vrste v čakalnici skrajšale, zdravniške usluge bi se zaradi manjšega števila bolnikov izboljšale, zdravstveni delavci pa bi lažje kontrolirali tiste problematične delavce, ki koristijo bolniški stalež večkrat v mesecu in le za dan ali dva ter jih tudi bolj kritično obravnavali. V zvezi s tem je potrebno poudariti, da še vedno ni urejeno ažurno obveščanje vstopa delavcev TOZD PT v bolniški stalež, s tem pa je tudi onemogočena kvalitetnejša kontrola in aktivno spremljanje tovrstne odsotnosti.

Janez Guna

Problemi v zvezi z delovno disciplino - izostanki z dela v TOZD Premogovniku Kotredež

Splošno znano je, da je vedno več kršiteljev delovne discipline v gospodarskih dejavnostih širom po Sloveniji in tudi Jugoslaviji, ki s svojim malomarnim odnosom do dela povzročajo izgubo in ustvarjajo nezdave odnose v sredini, v kateri delajo. Pri tem tudi TOZD Premogovnik Kotredež ni izjema. Res je, da stanje ni kritično, vendar kljub temu ne moremo biti zadovoljni.

V tem težkem položaju, v katerem se TOZD P. Kotredež nahaja zaradi vdora vode, je navzočnost slehernega delavca pri delu še kako pomembna. Toda, žal, se tega ne zavedajo vsi. Še vedno je precej takih, ki jim še ni prodrlo v zavest dejstvo, da se le na podlagi pravnega odnosa do dela, do izpolnjevanja delovnih nalog, pravnimi medsebojnimi odnosi na delu itd., dosežejo zadovoljivi proizvodni uspehi. Poznaajo samo svoje pravice, dolžnosti pa iz takšnih ali drugačnih razlogov nočejo poznati.

Nedisciplina se predvsem odraža v vedno večjem številu neopravičenih izostankov z dela pri enih in istih delavcih, ponavljajočih se iz meseca v mesec, predčasnim zapuščanjem delovnega mesta, neizpolnjevanjem delovnih dolžnosti in podobno. Žal so to v večini primerov mlajši delavci iz drugih republik, pa tudi Slovenci, domačini, niso izjema. Vse to pa povzroča med drugim tudi padec proizvodnje in ustvarja slabe odnose med delavci.

Disciplinska komisija je v letošnjem letu obravnavala že 26 primerov disciplinskih prekrškov zaradi pogostega izostajanja z dela v TOZD, vendar vsi izrečeni ukrepi, med njimi tudi pogojne izključitve, ne dosežejo svojega namena. Že uvodoma sem poudarila, da stanje iz-

Raziskave na premog na področju Zagorja tečejo naprej. Vrtino Kz-17/82 pripravljajo na prostoru Tovarne Energoinvest — Varnost.

Foto: A. Bregant

ostajanja z dela v Tozdu še ni tako kritično, saj so se bolani, oziroma bolezenske odsotnosti zmanjšale v odnosu na lansko leto za obdobje januar — junij iz 11,8 na 8,3. Samo v mesecu juniju 1982 pa je bila bolezenska odsotnost 9,30 %. Ta odstotek pa bi bil lahko manjši, če bi zdravstvene usluge koristili res samo tisti, ki so te pomoči resnično potrebni. Žal pa je vedno več takih ki koristijo bolniški stalež za opravljanje privatnega dela.

Mogoče se bo kdo vprašal, kaj so pristojne službe storile, da bi se ti »navidezno bolani« in »neopravičeni izostankarji« popravili? Dokler ne bo prišlo do korenite spremembe v splošni zakonodaji in s tem v zvezi tudi naši interni, bodo te službe skoraj v vseh primerih nemočne. Kadrovsko-socialna služba si prizadeva posamezne primere reševati na najbolj človeški in humani način, vendar ji le v redkih primerih uspe, kajti preobrazba takih

ljudi glede na odnos do dela je dolgotrajna in brez lastnega sodelovanja kršitelja le pol uspešna.

Da bi se izboljšala delovna disciplina, zmanjšali neopravičeni izostanki ter izostanki z dela zaradi bolezni, bi bilo predvsem potrebno posvetiti večjo pozornost prevzgoji problematičnih posameznikov z vključitvijo zdravstvenih in socialnih služb, predpostavljenih in njihovih ožjih sodelavcev ter družbenopolitičnih organizacij. Disciplinske komisije pa bi morale hujše kršitelje brezpogojno izključevati.

Gospodarska situacija Tozda ni rožnata, zato menim, da bi bilo treba tistim, ki se tega ne zavedajo in s svojo nedisciplino — nezdravim odnosom do dela, do sotovaršev situacijo še poslabšujejo, povedati, da rudnik ni socialna ustanova, da je treba za izpolnjevanje tako proizvodnega kakor tudi finančnega plana delati in še delati.

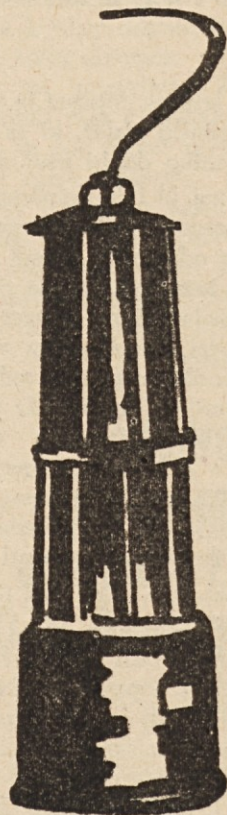
P. R.

delovnem mestu in dve kršitvi zaradi malomarnosti do delovnih strojev in orodja.

Od 52 obravnavanih kršilcev delovne discipline sta bila dva oproščena, za ostale pa so odrejeni naslednji ukrepi:

opomin	18 delavcem,
javni opomin	16 delavcem,
prenehanje delovnega razmerja	16 delavcem.

Iz navedenega je razvidno, da je bilo največ kršitev zaradi neupravičenih izostankov z dela, kar je razvidno iz prikazane tabele.

Problemi z delovno disciplino in izostanki z dela v DO RGD

Disciplinska komisija DO RGD je v prvi polovici letošnjega leta imela pet obravnav. Obravnavala je 52

kršilcev delovne discipline, od tega je bilo 49 kršilcev, ki so neupravičeno izostali z dela, en pretep na

št. dni neupravičenih izostankov za mesec
januar — junij 1981 v TOZD

TOZD	jan.	febr.	marec	april	maj	junij	skupaj
TOZD RIG	45	80	54	96	73	78	426
TOZD ESMD	5	2	2	3	3	5	20
TOZD AVTOPREVOZ	—	—	—	—	—	—	—
TOZD GRAMAT	—	—	9	4	3	4	20
DS SS	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	50	82	65	103	79	87	466

št. dni neupravičenih izostankov za mesec
januar — junij 1982 v TOZD

TOZD	jan.	febr.	marec	april	maj	junij	skupaj
1982							
TOZD RIG	42	62	31	56	53	42	286
TOZD ESMD	—	—	—	—	—	—	—
TOZD AVTOPREVOZ	—	—	—	—	—	—	—
TOZD GRAMAT	10	17	15	9	20	21	92
DS SS	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	52	79	46	65	73	63	378

Glede na ažurnost disciplinske komisije, aktivnost samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij smo uspeli znižati število neupravičenih izostankov z dela v primerjavi s prvo polovico lanskega leta, in sicer za 88 dni.

Poseben problem nastaja pri novo sprejetih delavcih, ker več kot 50 % ne opravi poskusnega dela. Podatek je zaskrbljujoč in nas opozarja na mnoge dejavnike.

Ivo Pajič

Polletne izgube v elektrogospodarstvu

Po podatkih SOZD Elektrogospodarstva Slovenije iz avgusta t.l. je bila z letošnjo ovrednoteno elektroenergetsko bilanco Slovenije planirana povprečna cena za kWh električne energije v višini 246,98 par. Zaradi prenizke ravni cen pa je bila dosežena le povprečna prodajna cena v višini 198,95 par. To je bil glavni vzrok, da so premogovniki in druge delovne organizacije elektrogospodarstva končale letošnje polletje z izgubo; ta znaša skupno 973

milijonov 327 tisoč din. Največjo izgubo v prvi polovici t.l. so imeli v Termoelektrarni Šoštanj — 340 mio, Zasavskih premogovnikih — 194 mio, Dravskih elektrarnah — Maribor — 72 mio, Termoelektrarni Trbovlje — 60,5 mio, Elektro Maribor — 58,8 mio, Rudniku lignita Velenje 56,2 mio. Elektro Gorenjska 35 mio, Spških elektrarnah 34,4 mio, Savskih elektrarnah 32 mio. Elektro Ljubljana 30,2 mio, Elektro Celje 29,8 mio, Termoelek-

trarni Brestanica 26,4 mio, Elektro Primorska 37,7 mio, Toplarni Ljubljana 6 milijonov din izgube. Sektor za ekonomiko in finance SOZD EGS pa k prvi informaciji o polletnem poslovnem rezultatu ugotavlja, da prikazana izguba ne daje povsem pravilne finančne slike. K računovodsko ugotovljeni izgubi bi nam reč morali prišteti tudi stroške v višini 300 milijonov din za električno energijo, ki si jo je slovenski elektroenergetski sistem v maju in juniju t.l. sposodil doma in v tujini, poleg tega bi lahko prišteli še 633 milijonov stroškov nuklearne elektrarne Krško iz maja in junija t.l. Ob takšnem seštevku bi se izguba lahko povzpela na 1906 milijonov din.

Cene zamrznjene

Zvezni izvršni svet je koncem julija t.l. sprejel po predhodnem soglasju pristojnih republiških in pokrajinskih organov odlok o določitvi najvišje ravni cen za vse proizvode in storitve. Odlok je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ šte. 47 z dne 30. julija, stopil pa je v veljavo 31. 7. 1982.

Zvezni izvršni svet je omenjeni odlok, ki zamrzuje po 31. 7. t.l. vse cene proizvodom in storitvam v Jugoslaviji sprejel z namenom, da odpravimo motnje v odnosih na trgu in v gibanju cen, zaradi katerih je ogroženo izvajanje skupne ekonomske politike. Ta je bila namreč določena z družbenim planom Jugoslavije in politike cen, ki je bila določena v resoluciji o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije v tem srednjeročnem obdobju za leto 1982.

Sprejeti odlok bo veljal toliko časa, dokler se ne odpravijo motnje v odnosih na trgu in gibanju cen, zaradi katerih je bil izdan. Najpozneje v šestih mesecih od dneva uveljavitve bodo pristojni organi vnovič odločali, če obstajajo razlogi, da ta odlok o zamrznitvi cen ostane še nadalje v veljavi. Ko je stopil v veljavo ta odlok, so prenehali ve-

ljati vsi predpisi o ukrepih neposredne kontrole cen in družbene kontrole cen. Med temi so torej tudi predlogi za nove cene premoga, ki so bili obširno obrazloženi Republiški skupnosti za cene v Ljubljani, pa tudi predlogi, dostavljeni občinskim skupščinam oziroma njihovim skupnostim za cene.

Spričo določil tega odloka je Republiška skupnost za cene SR Slovenije zavrnila našo vlogo z dne 30. 7. 1982 za določitev oziroma povečanje cen premoga v našem kombinatu.

Upajmo, da bo sprejeti odlok dejansko zavrnil nenormalno povečanje cen; le na ta način bo možno stabilizirati gospodarstvo in preprečiti nadaljnje naraščanje cen, ki bistveno povečuje sedanjo inflacijo.

(tl)

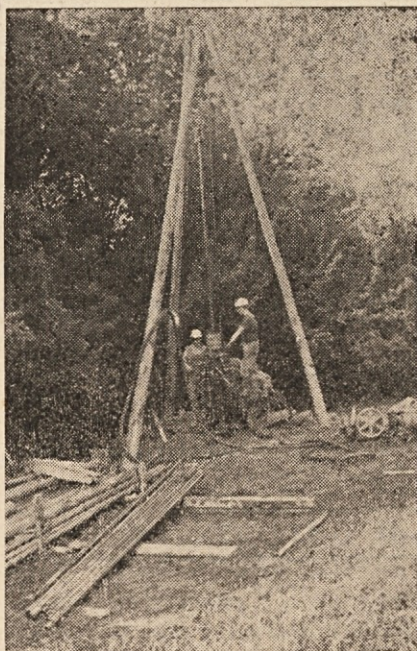
Družbeni dogovor za povečanje proizvodnje premoga

Sredi julija t.l. je pripravil Zvezni komite za energetiko in industrijo skupno z Zveznim izvršnim svetom in s sodelovanjem Zveznega zavoda za družbeno planiranje, Splošnega združenja organizacij naftnega gospodarstva Jugoslavije in Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije družbeni dogovor o ukrepih za pospešitev odpiranja novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov in eksploatacijskih polj nafte in plina. Z vsebino tega družbenega dogovora so bile seznanjene organizacije združenega dela s področja premogovništva, gospodarske zbornice, skupnosti s področja energetike in drugi organi.

Podpisniki tega družbenega dogovora bodo Zvezni izvršni svet, izvršni sveti vseh republik in pokrajin, svet Zveze sindikatov Jugoslavije, Gospodarska zbornica Jugoslavije, Splošno združenje premogovnikov Jugoslavije, Splošno združenje naftnega gospodarstva Jugoslavije, Splošno združenje trgovine Jugoslavije ter Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva. Čim

bo družbeni dogovor sprejet in podpisan, bo objavljen v Uradnem listu.

Podpisniki tega družbenega dogovora se obvezujejo, da bodo v okviru svojih pravic in dolžnosti sprejemali ukrepe in aktivnosti za pospešitev odpiranja novih in modernizacijo obstoječih premogovni-

Priprave na pričetek obratovanja površinskega kopa v Kotredežu v Zagorju. Da bi ugotovili, za koliko količino premoga gre, so se lotili raziskav tudi za vrtanjem na premog. Vrtina štev. 5.

Foto: A. Bregant

kov in naftnih ter plinskih polj, ki so zajeta v družbenem planu Jugoslavije za to srednjeročno obdobje. Da bi lahko dosegli nove zmogljivosti premogovnikov za okoli 32 milijonov ton in da bi lahko rekonstruirali in modernizirali obstoječe premogovnike ter razširili obstoječa eksploatacijska polja nafte in plina in dosegli letno proizvodnjo premoga v višini 82 milijonov ton oziroma najmanj 5 milijonov ton nafte in 5 milijard m³ plina v letu 1985, bi podpisniki morali zagotoviti 70 milijard din za premogovnike in okoli 85 milijard din za eksploatacijska polja nafte in plina po cenah iz leta 1980. Seveda pa se bodo podpisniki obvezali, da bodo pri izpolnjevanju določil tega do-

govora konkretni v svojih obveznostih. Sredstva bodo podpisniki zagotovili iz lastnih sredstev organizacij združenega dela premogovnikov, proizvajalcev nafte in plina oziroma investitorjev, nadalje združenih sredstev zainteresiranih organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti, dela sredstev iz maloprodajne cene določenih derivatov nafte, pri čemer je vzporedna možnost, da gredo ta sredstva iz dela sredstev prihodka republike oziroma pokrajin od temeljnega davka na promet določenih derivatov nafte. Nadalje bi jih zbirali tudi z delom sredstev, ki so v kreditnem potencialu temeljnih bank, iz dela sredstev od odstopljenega davka iz dohodka organizacij združenega dela, iz dela inozemskih posojil in kreditov ter iz drugih virov. Podpisniki dogovora naj bi v okviru svojih pravic in dolžnosti v tem srednjeročnem obdobju predvideli razvojno komponento tudi v ceni premoga v višini 5% za odpiranje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov ter nadomestitev uvoza energije z domačimi viri energije. Del sredstev naj bi se stekel tudi iz maloprodajnih cen bencina in dizelskega goriva. To pa naj bi znašalo najmanj 0,30 din od litra bencina oziroma dizelskega goriva. Prav tako naj bi šlo v te namene najmanj 1,20 din od kg mazuta in najmanj dva din od litra kurilnega olja za gospodinjstvo. Izvršni sveti republik in pokrajin naj bi podvzeli ukrepe in aktivnosti, da se s politiko obdavčevanja dohodka organizacij združenega dela usmerjajo in stimulirajo vlaganja sredstev v odpiranje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov ter eksploatacijo polj nafte in plina. Prav tako se podpisniki obvezujejo, da bodo del inozemskih kreditov za investicije preusmerili predvsem za opremo novih in modernizacijo starih premogovnikov in eksploatacijo polj nafte in plina. Z družbenim dogovorom naj bi dosegli, da bi podpisniki tega družbenega dogovora sprejeli ustrezne ukrepe tudi za pospešitev strojegradnje in elektrostrojegradnje z namenom, da tako pospešijo proizvodnjo opreme za rudarstvo in sploh za energetsko

opremo. Pri uvozu pa bo treba voditi politiko manjših carinskih dajatev na uvoz opreme za premogovnike, kakor tudi za predelavo premoga ter eksploatacijo polj nafte in plina. Da bi zagotovili potrebna sredstva za uvoz opreme je predvideno, da bi organizacije združenega dela s samoupravnim sporazumom v okviru SISEOT v posameznih republikah in pokrajinah zagotovile in združevale potrebne devize za uvoz opreme, rezervnih delov in reprodukcijskega materiala v premogovnike, predelavo premoga ter za eksploatacijo nafte in plina, pa tudi za odplačevanje inozemskih kreditov. Udeleženci tega družbenega dogovora soglašajo, da bodo z novimi ukrepi in aktivnostmi, zagotovili večji osebni dohodek rudarjem v premogovnikih, pa tudi minimalne življenjske pogoje in pogoje dela, ki so predvideni s posebnim samoupravnim sporazumom o minimalnih standardih.

Seveda pa je pogoj za to ustrezna rast dohodka, večja produktivnost dela in rezultati dela v premogovnikih z namenom, da bi dosegli raven osebnih dohodkov iz omenjenega sporazuma do konca leta 1985.

Osnutek tega družbenega dogovora pa govori nadalje še o razširitvi pravic rudarjev tudi na drugih področjih — delovna doba, možnost skrajševanja dnevnega in tedenskega delovnega časa in podobno. Določila tega družbenega dogovora bodo usklajena s spremembami in dopolnitvami družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985 in z določili energetske bilance Jugoslavije za obdobje 1981—1985.

Cilji dogovorjene politike so predvsem, da so naslonjeni na domače vire energije, predvsem domači premog, čeravno ti cilji že v prejšnjem planu Jugoslavije niso bili doseženi. Da bi preprečili nadaljnje zanemarjanje razvoja premogovnikov, je treba že v drugem letu izvajanja plana tega srednjeročnega obdobja s konkretnimi obveznostmi zagotoviti, da bo dosežen predvideni obseg proizvodnje premoga. V letu 1985 naj bi dosegli letno proizvodnjo v višini 82 milijonov ton, od tega pa naj bi termoelektrarne dobile 64, industrija osem in široka poraba

deset milijonov ton premoga. Da bi zagotovili predvidena sredstva v višini 70 milijard din, naj bi 15 % zagotovili premogovniki sami, 25,7 % združena sredstva OZD in drugih, 10,9 % naj bi zagotovile banke s krediti, 3,9 % pa naj bi pokrili ostali viri, predvsem sklad federacije in drugi. Skupno naj bi zbrali na ta način 55,5 % potrebnih sredstev. Manjkajoča sredstva, t.j. 44,5 %, pa naj bi zagotovili iz maloprodajnih cen določenih derivatov nafte ali preko temeljnega prometnega davka navedenih derivatov. Za vzdrževanje obstoječih zmo-

gljivosti premogovnikov bi šlo 95,7 milijard ali 37 %, za odpiranje novih zmožljivosti pa 44,1 ali 63 %. Pri premogovnikih je predvideno, posebno tistih s podzemeljsko eksploatacijo, da bi v strukturi cene namenili 5 % namensko za razvoj, kar bi predstavljalo lastna sredstva premogovnikov.

Hkrati z osnutkom omenjenega družbenega dogovora so področni zvezni organi pripravili tudi spremljajoče dogovore oz. predpise, s katerimi naj bi realizirali posamezna določila omenjenega družbenega dogovora. (tl)

Družbeni dogovor o energetskem gospodarstvu podpisan

Na temelju določil zakona o energetskem gospodarstvu SR Slovenije, ki ga je sprejela slovenska skupščina novembra 1981, je bil pred meseci pripravljen osnutek in kasneje predlog družbenega dogovora o energetskem gospodarstvu, ki velja za območje Slovenije. Tako o osnutku, kakor tudi o pripombah, ki smo jih predložili, smo v našem glasilu že pisali in brali, tako da je večina članov kolektiva in bralcev našega glasila z vsebino tega dogovora v glavnem seznanjena.

Na podlagi danih pripomb na osnutek dogovora je bil sredi julija t.l. izdelan predlog dogovora z upoštevanjem nekaterih pripomb. Predlog je bil sprejet in družbeni dogovor o elektrogospodarstvu sklenjen ter podpisan 30. julija 1982. Podpisniki dogovora so: izvršni svet skupščine SR Slovenije, gospodarska zbornica Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva in sauoupravna interesna skupnost za nafto in plin.

Naj na kratko omenimo večje spremembe, ki jih vsebuje dogovor o organiziranju temeljnih organizacij kot pri TOZD za proizvodnjo hidroenergije, ko se prične uveljav-

ljati avtomatizacija in daljinsko vodenje objektov, nadalje pri proizvodnji termoeenergije. Po dogovoru je mogoče TOZD ustanoviti tudi za dve ali več proizvodnih enot, če se njegov proizvodni postopek organizira in vodi enotno. Pri organizaciji stranskih dejavnosti se delavci v okviru delovne organizacije organizirajo po posameznih dejavnostih v eno temeljno organizacijo združenega dela. Predlagani kriteriji pa bodo povzročili spremembo tudi v številu TOZD distribucije. Te spremembe se nanašajo na organiziranje TOZD. Na področju delovnih organizacij sprejeti družbeni dogovor ne prinaša večjih sprememb. Po vsej verjetnosti pa bo treba organizacijo delovnih organizacij prilagoditi zahtevam zakona o združenem delu, ki zahteva takšno organizacijo DO, da je zagotovljeno skupno opravljanje administrativnih strokovnih in pomožnih del. Pri delovnih organizacijah s področja premogovništva družbeni dogovor določa, da se v DO združijo vse tiste delovne organizacije, ki posredno ali neposredno sodelujejo pri pridobivanju ene vrste premoga (rjavi premog, lignit).

Delegati delavskega sveta SOZD REK Edvarda Kardelja so se v tej mandatni dobi sestali zaradi obravnave in sklepanja o številnih aktualnih zadevah.

Foto: A. Bregant

Družbeni dogovor je glede sestavljenih organizacij nedvoumen. Delovne organizacije se namreč združujejo v štiri sestavljene organizacije združenega dela, t.j. v SOZD za proizvodnjo, distribucijo električne energije in pridobivanje uranove rude, nadalje v dva SOZD s področja pridobivanja premoga, praviloma glede na vrsto premoga, in DO za proizvodnjo termoelektrične energije; četrta sestavljena organizacija pa združuje delovne organizacije s področja naftno-plinskega gospodarstva. Konkretno v našem kombinatu se torej združujejo delovne organizacije premogovništva in delovna organizacija termoelektrarne zaradi skupnega gospodarjenja in urseničevanja družbenoekonomskih odnosov v reprodukcijski celoti termoelektrične energije na temelju premoga. Deloma pa se termoelektrarne povezujejo tudi v SOZD Elektrogospodarstva zaradi tehnično tehnološke enotnosti.

Novost je tudi v tem, da bi se zadeve skupnega pomena opravljale v organizacijah združenega dela skupnega pomena ali v posebnih delovnih skupnostih. Po dogovoru sta predvideni DO za inženiring ter

DO za obdelavo in posredovanje informacij, medtem ko naj bi nekatera finančna opravila opravljali v interni banki. Druge skupne zadeve pa naj bi opravljali v eni ali več delovnih skupnostih. Te pa bi ustanovili tam, kjer so združene DO, za katere bo potrebno opravljati pretežno večino dogovorjenih nalog. Kje pa bo delovala posamezna DO skupnega pomena ali delovna skupnost, pa bodo opredelile DO primarne energije, proizvodnje, prenos in distribucije električne energije v samoupravnih sporazumih o združevanju v sestavljeno organizacijo. Z vsebino teh samoupravnih sporazumov pa bomo še seznanili člane kolektiva.

Družbeni dogovor je torej sprejet in podpisan. Žal naših pipomb niso v celoti upoštevali, vendar je kljub temu storjen velik korak naprej. Stremeti moramo za tem, da bodo določila sklenjenega dogovora čimprej izpeljana in da bodo programi in postopki za konstituiranje novih organizacijskih oblik kmalu pripravljeni. Na vrsti pa je sedaj ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti energetike — občinskih oz. medobčinskih in republiških. (tl)

Ustanavljanja občinskih energetskih skupnosti

Maja letos je poseben koordinacijski odbor, ki ga tvorijo predstavniki republiškega komiteja za energetiko, SZDL, Zveze sindikatov Slovenije, splošnega združenja energetike, samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva in samoupravne interesne skupnosti nafte in plina organiziral regijska posvetovanja o nameravanem ustanavljanju občinskih energetskih skupnosti. Ta koordinacijski odbor je namreč v skladu z določili zakona o energetskem gospodarstvu pripravil akcijski program za ustanavljanje energetskih skupnosti. Program je predložil v obravnavo vsem izvršnim svetom slovenskih občin.

Na regionalnih posvetovanjih o ustanavljanju občinskih energetskih skupnosti je predstavnik koordinacijskega odbora Alojz Saviozzi, pomočnik predsednika republiškega komiteja za energetiko, seznanil vse navzoče s potekom akcije za ustanovitev občinskih energetskih skupnosti. Na teh posvetovanjih so sodelovali tudi predstavniki našega kombinata. Ugotovljeno je bilo, da v večini slovenskih občin akcija v času, ko so ta posvetovanja potekala, ni rodila velikega uspeha. Le majhen del občinskih skupščin je do takrat namreč analiziral vsebino, obseg in sploh delovno področje občinskih energetskih skupnosti. Na teh posvetovanjih pa je bilo precej govora o tem, kako naj bi oblikovali posamezna območja. Nekateri so zagovarjali, da naj bi ostalo na področju Slovenije pet občinskih energetskih skupnosti, medtem ko je glede na potrebe in zadovoljitve potreb, nujno število teh skupnosti vsaj podvojiti. Večina je bila mnenja, da je sprejemljiva varianta o ustanovitvi desetih skupnosti.

Občine, na katerih področju delujejo DO, TOZD in DS SOZD

REK EK, naj bi bile po tej varianti predloga vključene v naslednja območja:

— v peto skupnost bi bile vključene: Kamnik, Domžale, Litija, Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Grosuplje in vse ljubljanske občine.

— v šesto skupnost pa naj bi bile vključene naslednje občine: Trebnje, Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Sevnica, Brežice in Krško.

Ta predlog izhaja iz stališča, da so posebnosti posameznega področja in potrebe razvoja različne in da isto razvojno smer kaže tudi razvoj organiziranosti elektrogospodarstva.

Občinske energetske skupnosti naj bi imele po dva zbor, in to zbor uporabnikov in zbor izvajalcev. Praviloma naj bi delovala na ločenih sejah. Skupnost naj bi imela odbor za plan in razvoj, odbor za racionalno ravnanje in varčevanje z elektriko in stalna odbora za samo-

upravni nadzor in ljudsko obrambo ter samozaščito. Na ravni občinskih energetskih skupnosti naj bi bil največ le en plačan delavec. Praviloma naj bi bil to predsednik skupščine ali najpomembnejša odbora, v republiški energetski skupnosti pa naj več trije, predsednik skupščine in predsednika dveh najpomembnejših odborov. Administrativno strokovna dela ter pomožna in podobna dela naj bi opravljala tista organizacija združenega dela energetske dejavnosti, ki je teritorialno najbližje ustanovljeni energetski skupnosti.

Navedli smo le nekaj podatkov iz dosedanjih razprav o ustanovitvi občinskih energetskih skupnosti. Te skupnosti bodo namreč pomemben dejavnik samoupravnega organiziranja in vpliva uporabnikov ter izvajalcev na razvoj energetike ter elektrogospodarstva nasploh.

gospodarske zbornice Jugoslavije hitro potrde prioriteto o zagotovitvi deviznih pravic in deviznih sredstev za uvoz in udeležbo pri domačih proizvajalcih rezervnih delov in reprodukcijskega materiala, potrebna za proizvodnjo električne energije, premoga, nafte, plina in rafinerijske predelave;

— pristojni zvezni organi in organizacije morajo skupno s SDK organizirati delo tako, da bo v največji meri zagotovljeno izvajanje sprejetega zakona o deviznem poslovanju s ciljem normalnega nabavljanja deviznih sredstev na temelju deviznega priliva, da bi zagotovili normalen uvoz energetskih surovin po energetski bilanci Jugoslavije za leto 1982;

— Zvezni izvršni svet je zadolžil Zvezni sekretariat za finance, da skupno z Zveznim zavodom za družbeno planiranje in Zveznim komitejem za energetiko in industrijo prouči osnovo in odstotek izločanja deviz za uvoz energetskih surovin in da vzporedno s predlogom sprememb plačilne bilance Jugoslavije pripravi predlog za spremembe tudi teh elementov, da bi lahko zagotovili nujen uvoz energetskih surovin za letošnje leto po sprejeti bilanci;

— republike in pokrajine, ki imajo na svojem območju zmogljivosti za proizvodnjo električne energije na mazut, morajo izvesti vse,

Zvezni izvršni svet o hitrih in dolgoročnih ukrepih s področja energetike

Zvezni izvršni svet je na svoji seji 5. avgusta letos med drugim razpravljajal o izvajanju energetske bilance SFRJ za leto 1982. Informacijo so pripravili posebne strokovne službe oziroma zvezni komiteji in združenja. Ugotovil je, da se v proizvodnji, porabi, uvozu in izvozu vseh virov energije po energetski bilanci SFRJ za prvo polletje 1982 ne dosega načrtovane količine, zato niso zadovoljene tako potrebe prebivalstva, kakor tudi družbene reprodukcije.ocene o tem so precej realne, zato bo treba do konca tega leta ob skrajnih naporih izboljšati oziroma povečati proizvodnjo vseh virov energije v naši državi, da bi na ta način zagotovili normalno delo gospodarstva in potrebe prebivalstva.

Iz tega razloga je sklenil, da je treba nemudoma podvzeti naslednje kratkoročne ukrepe in akcije:

— poslovne banke morajo s sodelovanjem z uvozniki nafte in njenih derivatov in premoga za koks-

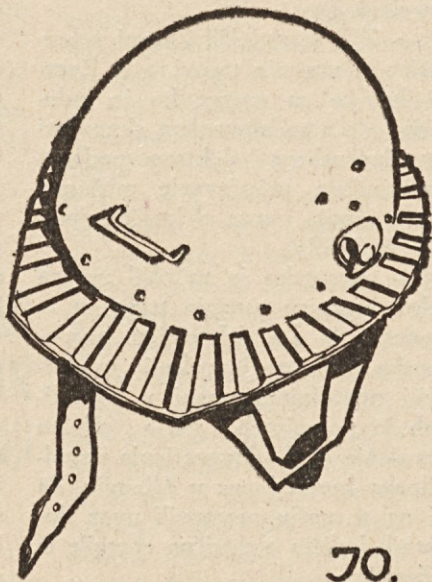
nje hitro izvesti uvoz surovin s finančnimi in komercialnimi krediti,

— republike in pokrajine morajo nujno zagotoviti potrebna devizna sredstva za realizacijo uvoza surove nafte, njenih derivatov in premoga za koksanje do konca leta v skladu z energetsko bilanco Jugoslavije za leto 1982;

— Narodna banka Jugoslavije in narodne banke republik in pokrajin morajo pravočasno registrirati kratkoročne kredite za uvoz nafte, derivatov in premoga za koksanje;

— priporoča vsem republikam in pokrajinam da v okviru svojih pristojnosti dosledno upoštevajo ukrepe za racionalno uporabo in varčevanje in da v primeru potrebe uporabijo tudi dodatne omejitvene ukrepe, da bi na ta način zagotovili oskrbo prioritarnih porabnikov nafte in njenih derivatov;

— priporoča republikam in pokrajinam, da skupno s skupnostmi za ekonomske odnose s tujino in drugimi pristojnimi organi v okviru

70.

Jože Ovnik: Stara rudarska čelada, pero risba.

da bi uvozili dodatne količine mazuta za delo teh termoelektrarn, in to na račun svojih plačilno bilančnih pozicij;

— elektrogospodarske organizacije morajo v okviru skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva zagotoviti izvedbo dogovorjenih ukrepov o racionalnem izkoriščanju akumulirane vode, da bi akumulacije izkoristili le za pokrivanje najnujnejših potreb v naslednjem obdobju;

— elektrogospodarske organizacije in premogovniki bodo sprejeli dodatne ukrepe za boljšo oskrbo s premogom in usposobitvijo termoelektrarn za doseganje proizvodnje nad planom termoelektrarn zaradi slabih hidroloških prilik;

— s ciljem, da bi zagotovili povečane potrebe in izpopolnitev manjših zalog premoga za termoelektrarne, ZIS meni, da je treba koristiti premog iz odprtih premogovnikov, namenjen za oskrbo termoelektrarn, ki so še v izgradnji — Gacko, Ugljevik, Plevlja, Kolubara do vključitve v obratovanje. Skupnost jugoslovanskih železnic mora zagotoviti pravočasen prevoz premoga;

— ZIS smatra za zelo nujno, da se pospeši dokončanje remonta hidro in termoelektrarn s ciljem, da se povečajo obratovalne sposobnosti in pripravljenost elektroenergetskih objektov, da bi nastale težave čim lažje prebrodili, še posebno v zimskem času.

— ZIS je zadolžil Zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in Zvezni komite za energetiko in industrijo, da s sodelovanjem skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva končata proučevanje možnosti eventualnega uvoza električne energije iz SSSR;

— prav tako je zadolžil zvezna sekretariata za zunanjo trgovino in finance, da s sodelovanjem gospodarske zbornice Jugoslavije in drugimi pristojnimi organi v republikah in pokrajinah rešijo odprto vprašanje okoli dogovarjanja dopolnilnega izvoza blaga v Albanijo, da bi na ta način zagotovili uvoz dodatnih količin električne energije iz Albanije;

— priporoča gospodarski zbornici Jugoslavije, da v okviru splošnih združenj čimprej ugotovi potre-

be po premogu za industrijo in široko porabo do konca tega leta, kadar jih ne bi bilo možno zagotoviti iz domače proizvodnje in da predlaga uvoz premoga namesto tekočih goriv v okviru skupne porabe po energetski bilanci in obsegom sredstev po projekciji plačilno devizne bilance.

Da bi elektroenergetsko bilanco Jugoslavije za letošnje leto realizirali, je Zvezni izvršni svet mnenja, da je treba sprejeti naslednje ukrepe in akcije:

— Pristojni organi republik in pokrajin morajo skupno z elektrogospodarskimi organizacijami in samoupravnimi interesnimi skupnostmi elektrogospodarstva izvesti vse potrebne priprave s ciljem, da pravočasno sprejmejo eventualne ukrepe za redukcijo električne energije v kritičnih obdobjih. Prav tako morajo sprejeti tudi vse ukrepe, da se sklenejo dogovori o medsebojnih dobavah električne energije, da bi preprečili težke situacije, ki nastopajo v nekaterih delih države.

— Nadalje priporoča vsem republikam in pokrajinam, da s sodelovanjem vseh organizacij, zadolženih za izvedbo oziroma zgraditev predvidenih elektroenergetskih objektov sprejmejo vse ukrepe in zagotove hitro dokončanje objektov. To velja predvsem za termoelektrarne Gacko, Kosovo B, Bitola in Plevlja, nadalje reverzibilno hidroelektrarno Bajina Bašta in južna magistrala 400 kV mreže Priština — Meljine. Zvezni komite za energetiko in industrijo mora sproti seznanjati ZIS o poteku gradnje omenjenih objektov.

— Pristojni organi republik in pokrajin morajo nemudoma nuditi ustrezno pomoč elektrogospodarskim organizacijam, ki zaradi subjektivnih slabosti v medsebojnih odnosih že več let nimajo usklajenih odnosov iz dogovora o medsebojnih dobavah energije z namenom, da odprta vprašanja čimprej rešijo na samoupravnih temelihih. Ta neresena vprašanja so pogosto vzrok nesoglasij, zaradi katerih prihaja občasno do ogroženega dela elektroenergetskega sistema kot celote.

— ZIS nadalje opozarja na hitrejše reševanje odprtih vprašanj v zvezi s sprejemanjem dogovora o

ukrepih za podkrepitev in pospešitev odpiranja novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov ter eksploatacijskih polj nafte in plina. Zvezni komite za energetiko in industrijo je dolžan seznanjati ZIS o pripravah na sprejemanje omenjenega dogovora.

— ZIS smatra za nujno, da se sprejmejo vsi ukrepi in aktivnosti s ciljem za hitrejše reševanje tehničnih in drugih problemov okoli usposabljanja nuklearne elektrarne Krško za delo s polno močjo, ker moč te elektrarne že pomeni pomembno mesto v delu elektroenergetskega sistema.

— Nujno je, da na Kosovem sprejmejo vse ukrepe za zagotovitev potrebnih količin premoga za TE Kosovo B, da bi takoj po končani montaži lahko pričela obratovati.

— ZIS nadalje priporoča vsem elektrogospodarstvom Kosova, Slovenije, Srbije in Vojvodine, da čimprej rešijo odprto vprašanje okoli dogovora o izkoriščanju TE Kosovo B zaradi zagotovitev pogojev za dokončanje izgradnje, poizkusnega obratovanja in koriščenja te elektrarne.

— Zvezni sekretariat za tržišče in splošne gospodarske zadeve bo skupno z Zveznim sekretariatom za finance in drugimi pristojnimi zveznimi organi v čimkrajšem roku proučil probleme, ki se pojavljajo zaradi razlik v ceni v času najemanja in vračanja surovin in materiala iz blagovnih rezerv, posebno kadar »si sposodijo« nafto in njene derivate zaradi pogostih sprememb cen.

— Nujno je, da organizacije naftega gospodarstva zagotove dosledno izvajanje samoupravnega sporazuma za leto 1982 o enakomernem in pod enakimi pogoji oskrbovanja tržišča s derivati nafte na vseh področjih elektrarne.

— Zvezni organi so dolžni takoj proučiti problem plačevanja učinkovitih deviznih stroškov za prevoz energetskih surovin z domačimi ladjami od inozemskih do domačih luk, kakor tudi stroškov prevoza energetskih surovin s klirinškega področja, ki ga opravljajo tuji prevozniki, s prodajo deviz iz deviznih sredstev, ki se izločajo na poseben račun pri Narodni banki Jugoslavije, za plačevanje uvoza nafte, nje-

nih derivatov in premoga za koksanje. V tem smislu pripravijo ti organi Zveznemu izvršnemu svetu poseben predlog.

— Posebej naštetih zvezni organi in gospodarska zbornica Jugoslavije pripravijo predlog, da na uvoz električne energije v okviru energetske bilance Jugoslavije ne plačujejo carine, da bi na ta način lahko izenačili obravnavo uvoza električne energije z uvozom surove nafte in zemeljskega plina. (tl)

Pregled proizvodnje premoga v Jugoslaviji v prvem polletju 1982

Celokupna proizvodnja 25.437.000

Od tega:

— črni premog	197.000
— rjavi premog	5.266.000
— lignit	19.974.000

Proizvodnja posameznih premogovnikov:

A. Rudniki črnega premoga

— Raša	128.000
— Ibarski rudniki	50.000
— Vrška Čuka	19.000

B. Rudniki rjavega premoga

— Banoviči	1.204.000
— Kakanj	744.000
— Djurdjevik	709.000
— REK EK — Zasavski premogovniki	730.000
— Zenica	439.000
— Rudniki rjavega premoga SR Srbije	495.000

od tega pa

— Resavsko-Moravski bazen	210.000
— Bogovina	110.000
— Aleksinac	91.000
— Soko	72.000
— Jasenovac	12.000
— Breza	262.000
— Kamengrad	109.000
— Ugljevik	193.000

— Mostar	96.000
— Miljevina	104.000
— REK EK — Rudnik Senovo	60.000
— REK EK — Rudnik Kanižarica	49.000
— Ivangrad	35.000
— Tušnica	17.000
— Laško	17.000

C. Rudniki lignita

— Kolubara	
— surovi premog	8.858.000

Od tega:

— Baroševac	6.780.000
— Tamnava	2.078.000
— sušeni premog	323.000

— Kosovo	
— surovi premog	2.829.000
— sušeni premog	143.000

— REK Titovo Velenje	2.597.000
— Dobrnjak — Lukavac	1.501.000
— Kostolac	1.349.000
— Kreka (Bukinje-Lipnica)	1.199.000
— Plevlja	734.000
— Podtrlica	547.000
— Borovica	187.000

— Oslomej	466.000
— Gračаницa	185.000
— Stanari	109.000
— Tušnica II	36.000
— Lubnica	39.000
— Štavalj	41.000
— Muhadžer Babuš	17.000
— Despotovac	13.000
— Bajovac (Kraljevo)	1.000

Podatke povzemamo po informacijah rudarskega inštituta Beograd iz junija 1982.

Opuščeni premogovniki v SR Sloveniji

V obdobju zadnjih tridesetih let smo v SR Sloveniji in SFR Jugoslaviji dosegli izjemen razvoj industrije in modernizacije tehnologije v vseh panogah. Zaradi tega je rasla

tudi potreba po energiji in se iz leta v leto povečevala. Kljub temu pa smo pričeli zanemarjati uporabo in zato tudi eksploatacijo trdih fosilnih goriv in posebno v obdobju zadnjih dvajsetih let prešli na uporabo takrat cenene energije, ki jo je dajala nafta.

V petdesetih in šestdesetih letih je v svetu in zato tudi pri nas vladala izredno ugodna energetska situacija v pogledu tekočih in plinskih goriv tako glede razpoložljivih količin na svetovnem tržišču kakor glede cene in možnosti nabave. Ker je bila poraba trdih fosilnih goriv — premoga v stalnem upadanju, so postali vsi manjši premogovniki ne-perspektivni in so jih pričeli postopoma opuščati oziroma zapirati. Zaradi tako slabe perspektivnosti slovenskega premogovništva niso vlagali v modernizacijo in s tem v humanizacijo težkega rudarskega podzemnega dela, skoraj povsem pa so odpadla geološko-rudarska raziskovalna dela za izvedbo temeljnih in regionalnih raziskav perspektivnih nahajališč premoga na območju SR Slovenije.

Premogovniki so iz lastnih sredstev vršili le poldetajlne in detajlne raziskave že odprtih premogišč v cilju zagotovitve in potrditve zaloga premoga za takorekoč sprotno proizvodnjo.

Z nastopom svetovne energetske krize in pri nas še z uvedbo stabilizacijskih ukrepov je nastopilo vprašanje ponovne uporabe premoga kot osnovne energetske surovine, hkrati pa tudi vprašanje, koliko premoga se še nahaja v ležiščih tako na območju SRS in SFRJ. S tem namenom je bil izdelan srednjeročni in dolgoročni program raziskav, in to za posamezne lokalitete po prioritetenem redu z ozirom na njihovo perspektivnost in bližino že obstoječih premogovnikov ali pa še po vojni obstoječih premogovnikov.

Že v letu 1981 je bila v okviru RSS sprejeta v raziskovalni program tudi programska raziskovalna študija, ki naj bi obsegala vse opuščene premogovnike v SR Sloveniji in dokončno ugotovila potencialne možnosti bodočega oskrbovanja naše republike s premogom iz teh nahajališč. Iz godovine slovenskih premogovnikov je razvidno, da je doslej

obstajalo kar 49 nahajališč, kjer so eksploatirali premog. To so bili v glavnem manjši premogovniki, ki so zaradi pomanjkanja sredstev za raziskave in nakup opreme izkoriščali oziroma odkopavali predvsem izdanke premogovih slojev ali pa le sloj do manjših globin.

Delo-zbiranja orientacijskih podatkov za opuščene premogovnike je v letu 1981 opravil Rudis — inženiring in Geološki zavod Ljubljana. Tako zbrani podatki so bili osnova, da se v letu 1982 izdela študija o možnosti eksploatacije opuščenih premogovnikov v SR Sloveniji, ki bo financirana iz sredstev, ki se namensko zbirajo od prodajne cene tekočih goriv na osnovi sprejetega programa in da se v I. fazi obdela naslednja nahajališča premoga:

- a) Krmelj — Šentjanž
- b) Sečovlje
- c) Ilirska Bistrica
- d) Liboje — Zabukovica

Rudnik rjavega premoga Krmelj — Šentjanž je leta 1962 prenehal obratovati. Njegova zadnja proizvodnja je znašala ca 120.000 ton/leto. Razvito je bilo dvajsetmetrsko široko čelo. Na tem območju cenijo še okoli 2.200.000 ton zaloga premoga s kalorično vrednostjo okoli 2500 kcal/kg. Rudnik črnega premoga Sečovlje je prenehal obratovati okoli leta 1970. Njegova letna povprečna proizvodnja je bila ca 25.000 ton. Zaloge cenijo na okoli 3.500.000 ton črnega premoga s povprečno kalorično vrednostjo 6.000 kcal/kg, vendar z visoko prisotnostjo žvepla.

Rudnik lignita Ilirska Bistrica je prenehal obratovati okoli leta 1950. Povprečna letna proizvodnja je bila 26.000 ton. Premogišče je bilo pred drugo svetovno vojno raziskano z 39 raziskovalnimi vrtnami. Ker so jih vrtali Italijani, dokumentacija ni ohranjena, vendar zaloge cenijo na okoli 5 milijonov ton lignita s kalorično vrednostjo okoli 1700 kcal/kg in visokim procentom vlage.

Območje rudnikov rjavega premoga Liboje in Zabukovica: Rudnik rjavega premoga Liboje je okoli leta 1960 prenehal z redno proizvodnjo, ki je bila v višini 37.000 ton letno. Po letu 1950 se je inte-

griral z rudnikom rjavega premoga Zabukovica, ki je letno proizvajal okoli 115.000 ton premoga in je bil za ca 200 kcal/kg boljši od liboškega. Povprečna kalorična vrednost obeh je bila med 3.000 in 3.500 kcal/kg.

Študija o upravičenosti ponovnega odpiranja navedenih štirih premogovnikov mora na osnovi zbrane arhivske dokumentacije ugotoviti, katera razsikovalna dela so nujno potrebna za natančnejšo določitev premogovih zalog in geoloških ter eksploatacijskih pogojev premogovih slojišč. Na osnovi obstoječih podatkov in na novo ugotovljenih se bo določila prioriteta in smotnost ponovnega odpiranja ob predvidenem načinu odpiranja jam in priprav za odkopavanje s posebnim ozirom na odkopno metodo in predvidene odkopne, jamske in rudniške storitve, ob upoštevanju možne višine proizvodnje, proizvodne cene in potencialne porabnike.

Poleg geoloških pogojev bo upoštevana tudi plinonost, vodonost in ostali specifični pogoji jame. Ne nazadnje bo morala študija upoštevati število potrebnih kadrov in njihovo strokovnost ter predvsem možnost rekrutiranja teh kadrov.

Detaljnija obdelava navedenih štirih opuščenih premogovnikov za upravičenost ponovnega odpiranja je le prva faza te, za daljše obdobje programirane študije, ki naj bi v naslednjih letih zajela še ostale nekdanje premogovnike.

A. J.

Skupne osnove in merila za področje stanovanjskega gospodarstva

Na temelju zakona o stanovanjskem gospodarstvu in družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotav-

ljanje in usklajevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih osnov na področju stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji so občinski sveti Zveze sindikatov v Sloveniji ob sodelovanju samoupravnih interesnih stanovanskih skupnosti in drugih organizacij pripravili osnutke in osnove temeljev samoupravnih sporazumov o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje splošnih aktov za dodeljevanje družbeno-najemnih stanovanj in stanovanskih posojil. Ponekod so te sporazume že tudi sprejeli, druge so še v fazi razpravljanja, ponekod pa so predlogi pripravljeni za sprejemanje.

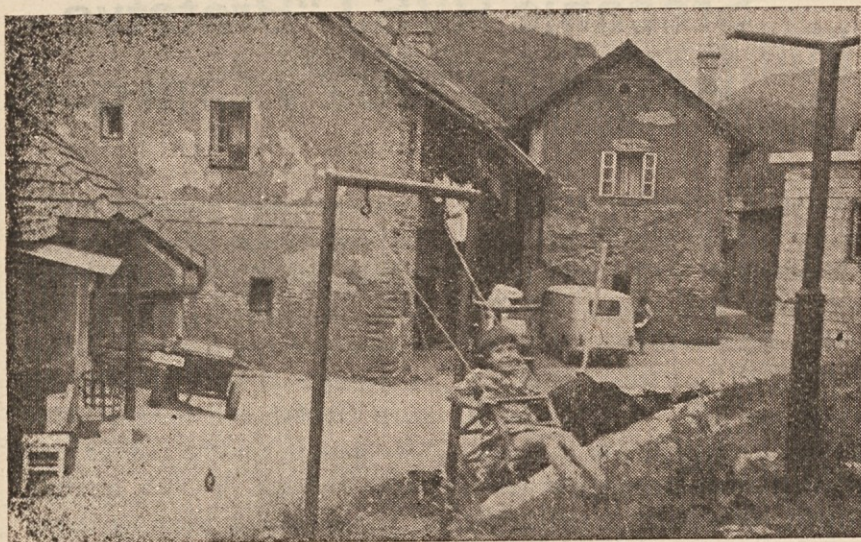
Občinski svet Zveze sindikatov v Trbovljah je koncem julija t.l. predložil v sprejemanje in podpis tega sporazuma vsem temeljnim organizacijam združenega dela in delovnim skupnostim. Pred tem je bila organizirana širša razprava na predhodni osnutek in predloženi številni spremljevalni in dopolnilni predlogi.

Tudi s strani komisije za družbeni standard in kadrovsko-socialno politiko SOZD REK EK so bile posredovane organizatorjem razprave številne pripombe. Komisija, ki je pripravljala stališča oziroma dokončni predlog za sprejemanje, večino predlaganih sprememb in dopolnitev ni sprejela, del teh pa je vključena v predlog, ki je veljal nato za sprejemanje.

Naše pripombe so se predvsem nanašale na višino lastne udeležbe. Vendar ta dopolnilni predlog prav tako ni obveljal, ker se komisija sklicuje na določila družbenega dogovora, ki po njenem mnenju ne dovoljuje nikakršnih odstopanj.

Rok za sprejemanje omenjenega samoupravnega sporazuma na področju Trbovelj je bil določen do 27. avgusta 1982. Skupno podpisovanje pa bo organiziral občinski svet Zveze sindikatov skupno z vsemi, ki so sporazum sprejeli.

Glede na to, da naš kombinat oziroma njegove DO, TOZD in DS delujejo na območju večjih občin, je bila sprožena pobuda s strani samoupravnih in poslovnih organov

Poletna idila v stari rudniški koloniji v Žabjeku, sredi julija t.l.

Foto: A. Bregant

kombinata, da bi nekatera osnovna določila tega sporazuma predhodno uskladili. Vse kaže, da to ni bilo

mogoče ali pa bo izvajanje sporazuma nujno terjalo kasnejše sprejetje določenih sprememb in dopolnitev.

Kako premagujejo svoje težave delovni invalidi

Z nastankom telesne prizadetosti, ki je lahko posledica bolezni, poškodbe izven dela, nesreče pri delu ali poklicne bolezni, se posamezni človek nenadoma znajde v novem, povsem drugačem okolju. V času zdravstvene rehabilitacije se pretežno ukvarja s svojim novim stanjem, dokler njegove preostale sposobnosti niso dokončno oblikovane. Soočanje z nepreklicnimi dejstvi, telesnimi spremembami in življenjsko resnico ga sili k lastni usmeritvi v to, kar bo, z odvrčanjem misli na to, kar je. Zelo pomembno je, kako okolje, zdravi delavci in drugi ljudje sprejmejo prizadeto osebo, ki si s težavo ustvarja predstavo o skorajšnji ponovni vključitvi v družbene tokove z izpolnitvijo potrebe po delu za osebo in združeno korist v skupnem sistemu dela. Še v nedavni preteklosti je uveljavitev prizadete človeka kot enakovrednega de-

lavca bila precej težja kot danes zaradi nestvarnega odnosa ljudi, ki so v večini bili opredeljeni za predpostavko o samoumevni in stalni odvisnosti prizadetih, čeprav so le-ti dokazali, da so še sposobni dati pomemben delež družbi. Ker je pri nas danes prisoten občuten razvoj samoupravljanja, prevladuje v družbi sodelujoča mentaliteta, ki omogoča uspešen razplet medsebojnih aktivnosti pri reševanju problematike socialne varnosti vseh delovnih ljudi in drugih oseb. Samoupravna povezanost na vseh nivojih socialistične zveze in združenega dela je pripomogla k boljši osveščenosti in s tem tudi do realnejše ocene položaja prizadetih. Ustrezna zaposlitev je eden izmed osnovnih pogojev za uspešno delovno rehabilitacijo prizadetih oseb, ki ne želijo, bodimo o tem prepričani, zapravljati svoje dejanske fizične in umske sposobno-

sti, saj bi s tem izničile želje in interese po polnem, neodvisnem življenju in se odpovedale zadovoljstvu in sreči. Žal, pravilno usposabljanje za delo in zaposlovanje še vedno delno zavisita iz potreb in možnosti gospodarskih panog in manj od vrednosti prizadetega in njegovih teženj ter vidikov, ki so uvodno omenjeni. Zaostreni gospodarsko-ekonomski razlogi narekujejo izvajanje cenejše oblike usposabljanja, ki ne trajajo dolgo. Nemalokrat pa takšne oblike ne ustrezajo posameznikom, saj bi marsikatera oseba, kljub invalidnosti zmogla zahtevnejše usposabljanje. Slaba, zmotna ali neustrezna razvrstitev na delovnem mestu vedno neugodno učinkuje na delovno storilnost, vpliva na osebne dohodke, standard in osebno počutje prizadetega. To je sicer eden izmed primerov, ki ga ne smemo posploševati, vendar je še prisoten in pomeni preskromno družbeno skrb glede dejavnosti v zvezi z delovno rehabilitacijo. Sestavljena organizacija združenega dela REK Edvarda Kardelja zaposluje več sto delovnih invalidov. Le-ti so polnovredno vključeni v življenje, delo, politično in samoupravno aktivnost njenih delovnih organizacij in delovnih skupnosti. Potrebe po delovnih mestih so dovolj raziskane in za invalide primerno določene. Težave so seveda tudi tu prisotne. Pretežno gre za vprašanja primernih stanovanj za invalide, preventivno zdravljenje in za zadeve o pravicah, ki izhajajo iz zakonodaje o invalidskem varstvu po zakonskih in izvršilnih predpisih. Socialne, pravne in kadrovske službe rešujejo posebne zadeve delovnih invalidov z neposrednim stikom z organizacijami, katerih naloga je varstvo invalidov. Objektivno reševanje stanovanjske problematike temelji na resničnih potrebah telesno prizadetih. Identifikacija telesne okvare posameznega prosilca odloča o sklepu organa, ki stanovanje odobri. Preventivno zdravljenje delovnih invalidov je vprašanje dogovora med delovnimi organizacijami in skupnostmi. Število zaposlenih ne bi smelo vplivati na dejanske možnosti oziroma upravičenosti določenih temeljnih OZD ali delovnih skupnosti glede dode-

litve večjega ali manjšega števila razpoložljivih ležišč. Delovne organizacije oziroma njihove temeljne organizacije bi v večji meri morale upoštevati potrebe zaposlenih invalidov kot skupno in celovito naloge. Delovni invalidi so, lahko rečemo, skoncentrirani v določeno delovno skupnost, izhajajo pa iz Tozdov osnovnih dejavnosti.

Štefan Dobelšek

Tabor ljudske fronte na Mrzlici

V nedeljo, 19. septembra 1982, bo na Mrzlici prvič organiziran tabor Ljudske fronte 82. Pripravljajo ga občinske in medobčinske družbenopolitične organizacije revirskih in savinjskih občin s sodelovanjem Planinskega društva Trbovlje.

Že dalj časa so si posamezni odgovorni tovariši prizadevali, da bi obnovili na Mrzlici vsakoletna srečanja delavcev iz Hrastnika, Zagorja, Trbovelj ter iz Žalca, Griž, Celja, Zabukovice in drugih krajev Savinjske doline. Organizatorji upajo, da bo tabor v celoti uspel. Računajo, da bo od 6.000 do 7.000 udeležencev. Poleg slavnostnega govornika bodo v kulturnem delu programa sodelovali: delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka, mešani pevski zbor Slavček Svobode center pod vodstvom Jožeta Skrinarja, mladinski pevski zbor pod vodstvom Ide Virt in pet recitatorjev.

Vse člane kolektiva kombinata vabimo, da se skupno s svojci, prijatelji in znanci udeleže tabora '82 na Mrzlici!

Srečanje RVSJ "Bratstvo - jedinstvo" 1982 v Črni gori

Dvanajsto tradicionalno srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije je bilo letos v Črni gori od 1. do 5. julija. Predstavniki vseh slovenskih občin smo se 1. julija ob 18. uri zbrali na letališču Brnik. Iz Zasavja smo bili: Boris Logar iz Hrastnika, Vlado Rozina iz Zagorja, Gvido Knez in jaz pa iz Trbovelj. Po opravljenih formalnostih smo točno ob napovedani uri potovali v Titograd, kjer smo si naslednji dan dopoldne ogledali zgodovinske znamenitosti mesta, popoldne pa smo se z avtobusom in kombijem odpeljali proti Ivangradu, mestu naših gostiteljev. Vozili smo se po prekrasni dolini Morače, koder je speljana tudi železniška proga Beograd—Bar. Okrog 30 kilometrov pred Ivangradom so nas sprejeli predstavniki DPO in RVS Ivangrada. Med vožnjo so nam pripovedovali o znamenitostih in zgodovini iz NOB.

V Ivangradu smo najprej obiskali osrednji spomenik na Jesikovcu, kjer smo položili venec in počastili spomin na padle borce tega kraja. Cela zgodovina mesta in okolice je vklesana v stankih in simbolih na več kot dvajsetih velikih granitnih kamnih. Živo pa nam je zgodovino opisal upokojeni profesor zgodovine tovariš Lutovac. Po ogledu spomeniškega kompleksa so nam prijazni in gostoljubni domačini priredili prijateljski in družabni večer z razgovori. S filmsko predstavo smo spoznali dejavnost mesta in znamenitosti. Predsednik občinske skupščine pa je podrobno opisal težave in napore, ki jih premagujejo za hitrejši razvoj mesta. Pri razgovoru so sodelovali vsi vodilni delavci DPO in samoupravnih organov Ivangrada in sosednje Andrijevice. Kar prehitro je mineval čas tega zares prijetnega in prijateljskega razgovora, v katerem smo izmenjali izkušnje pri premagovanju težav.

Tretji dan našega gostovanja v Črni gori smo obiskali KS Andrijevice. Ogledali smo si več spominskih obeležij in osrednji spomenik, kjer smo položili tudi venec. Gostitelji pa so pripravili krajši kulturni program. Obiskali smo tovarno slaščic Soko-Stark in tovarno usnjene konfekcije Polimka. V obeh tovarnah so nas seznanili z delom ter naporji za še boljše uspehe. Okrog opoldne smo se skupaj s predstavniki Ivangrada, Andrijevice in obeh tovarn z avtobusi odpeljali na 1572 metrov visoki Trešnjevik med vrhovi Vasojeviči. Tu smo v enkratnem planinskem ambientu preživeli nekaj ur ob postrežbi pristnih domačih jedil in ob sproščenem razgovoru ter petju in plesu črnogorskih narodnih plesov. Prehitro je minil čas za odhod proti Kolašinu po drugi strani pobočja tega hriba. Zvečer smo se udeležili tabornega ognja s kulturnim programom pod Brezami v Kolašinu, kjer je bila naslednji dan, 4. julija, glavna proslava, ki jo je direktno prenašala televizija.

Glavne proslave ob zaključku srečanja RVSJ — bratstvo — jedinstvo so se udeležili tudi živeči borci črnogorskih brigad. Po zaključku proslave v Kolašinu smo se od izjemno prijaznih in gostoljubnih Ivangrajčanov poslovili in zahvalili za gostoljubnost. Ker smo imeli letalo v Ljubljano šele naslednji dan ob enih ponoči, smo se odpeljali še na ogled Virpazarja ob Skadarskem jezeru, ki je bil ob potresu v Črni gori močno poškodovan. S srečanja v Črni gori smo se vračali polni vtisov in lepih doživetij, človeške topline in tovarištva. Oba predstavnika iz Trbovelj se zahvaljujeva OK ZRVS Trbovlje, ki naju je določila v delegacijo za tako družbeno pomembno srečanje. Zahvaljujeva se tudi RUDIS-u, DO ZPT ter DO RGD.

Franc Jan

Delovna akcija mladincev TOZD Premogovnik Trbovlje

Mladinci REK EK TOZD Premogovnik Trbovlje smo imeli 31. julija letos udarniško akcijo. Udeležilo se je je sedemnajst mladincev.

Skoraj vsi smo delali na odkopu in pripravljalnih delih za nadaljnjo fazo pri pridobivanju čelnega odkopa delovišča Vode polje.

Posebej moram pohvaliti sedmero požrtvovalnih mladincev, ki so iz nočne izmene nadaljevali delo v rudniku z ostalimi tovariši. To so bili: Mesud Mujkonović, Hasan Hrvić, Husein Mujić, Nedeljko Vuković, Živojin Jonošević, Jezdimir Krnjić, Adem Merdanović. Ostali,

ki so se udeležili akcije, pa so: Mirsad Brkić, Ranko Balabon, Hasan Selimović, Jože Koprivnik, Marinko Aščerić, Sead Karamujić, Ratko Janjić, Cvjetin Maksimović, Štefanin Gorza in Bojan Škrlep. Lahko poudarim, da smo dali svoj prispevek k uresničevanju stabilizacije našega kolektiva v tem gospodarskem letu. Vsi, ki smo delali, upamo, da se bodo naslednje akcije udeležili še preostali mladinci, ki sedaj niso bili prisotni iz subjektivnih razlogov.

B. Š.

Trdo knapovsko življenje - to so moji spomini (po pripovedovanju)

TRDO KNAPOVSKO
ŽIVLJENJE — TO SO MOJI
SPOMINI

(po pripovedovanju)

Moji spomini segajo daleč nazaj v predvojna leta. Kako borno je bilo delavsko življenje takrat. Naši možje niso bili polno zaposleni. Okoli 29. leta je zmanjkalo dela, Trboveljska premogovna družba pa je razglašala, da ni izvoza, ter da nimajo kam s premogom. Delavci so ostajali doma. Delali so le dva ali tri dni v tednu, jesti pa je bilo treba vsak dan. Družine so bile takrat številne, a delal je le eden član družine. Takrat smo imeli knjige za nabavo hrane, katerim se je reklo »fasniška knjiga«. Bila je polna dolga neplačane hrane. Če gospodinja ni dobila hrane, češ saj je že polna »pufa«, so morali ti očetje na kmetec, da so družini prinesli hrane. Mežene, pa smo si iz vsakdanje stiske pomagale tako, da smo več dni pred plačilnim dnevom ena do druge hodile z loncem v roki. Te stiske so se ublažile šele poleti, saj je vsaka

družina imela vsaj majhno njivico za solato, krompir in fižol. Kasneje smo se ženske dogovorile, da pojdemo do rudniškega ravnatelja z zahtevo, da se naši možje redno zaposlijo in da se njihove plače povečajo. Ženske iz stare kolonije so se tega pohoda številno udeležile še drugič, a zaman. Naposled smo šle na staro občino. To je bila protidraginjska akcija, katere so se udeležile tudi žene iz steklarne. Te akcije so bile na pobudo Lidije Šentjure in Sergeja Kraigherja.

To je bila druga rudarska skupina — delavski zaupniki, ki so zagovarjali delavce, če se jim je godila krivica. Zgodilo pa se je tudi, da je Trboveljska premogokopna družba poklicala zaupnike ter jim ukazala, da morajo izbrati delavce za odpust. Delavski zaupniki so to povedali rudarjem. Sklenili so, da bodo izbrali takšne rudarje, ki imajo svojo kmetijo, zemljo in streho nad glavo. Eden takšnih je bil Umek na Kalu. Rudar, ki je živel v rudniškem stanovanju, pa je moral po treh mesecih zapustiti stanova-

nje. Bližala se je rudarska gladovna stavka. Knapci so zahtevali, da se jim plača poveča 2 din na šiht. Izvolili so stavkovni odbor, ki je v jami skrbel za bolne in za red. Niso sprejeli nič hrane, le malo sladkorja, zdravil in žvečilnega tobaka. Odredili so tudi delegate, ki so odšli v Ljubljano na Trboveljsko premogokopno družbo z zahtevo stavkajočih rudarjev. Rudarjem so obljubili le 50 par poviška. Težko so rudarji pričakovali odločitev, pa tudi mežene in otroci smo bili nestrpní. Naposled se je zavrtelo kolo na dvigalu in prihajali so prvi rudarji. Zunaj so jih obmetavali s cvetjel in igrala je godba. Dobili so okrepčila in lahko so ostali en dan doma. Ko so končno vsi izvedeli, da imajo samo 50 par povišnice, so hoteli nazaj v rudnik, a so ga zastražili. Nekateri so potem odšli štrajkat zunaj jame, nekaj metrov stran od vhoda v jamo, kjer je raslo veliko kamilic. Zato ga imenujejo štrajk v Kamilicah.

To so moji spomini iz tistih težkih časov. Moje ime je Marija Jagodič.

Bočko Andreja, 6. b
OŠNH Rajka Hrastnik

Pripomba uredništva:

Gornji prispevek je dobil drugo nagrado v okviru natečaja za učence osnovnih šol Hrastnika, Trbovelj, Zagorja, Senovega in Črnomlja na temo: Rudar je bil vedno napreden borec za delavske pravice.

Junaki Španije

REVIRJI POMAGAJO
ŠPANSKEMU LJUDSTVU

(tretje nadaljevanje)

Delavski razred v revirjih je nastal in se organiziral že v prejšnjem stoletju. Prva rudarska stavka je bila leta 1883, leta 1895 pa so ustanovili Jugoslovansko socialdemokratsko stranko.

Revolucionarno gibanje se je okrepilo po koncu 1. svetovne vojne, saj je vpliv oktobrske revolucije segel tudi v naše kraje. Mogočno je bilo praznovanje 1. maja leta 1919,

ko se je na shodu v Trbovljah zbralo 8000 ljudi (po podatkih iz časopisa Naprej, ki pa so verjetno nekoliko pretirani), in ko delavci nastopijo z gesli kot Živela socialistična republika! Proč z vojno! Dol z imperializmom!.

Revirji so bili takrat resnično rdeči signal za delavce po Sloveniji, saj je samo v Trbovljah KPJ štela leta 1920 961 članov (po ohranjenih policijskih prepisih članstva).

Aprila 1920 so revirski rudarji stopili v solidarnostno stavko z jugoslovanskimi železničarji. V Trbovljah so med to stavko delavci spontano prevzeli oblast v svoje roke in za tri dni ustanovili Trboveljsko komuno, ki jo je vodila petorica komunistov.

Fašizem se je tačas razvijal in v Italiji prevzel oblast. Tudi v kraljevini SHS so nastajale razne nacionalistične organizacije. Med najmočnejšimi je bila Orjuna (Organizacija jugoslovanskih nacionalistov), ki je sklenila razviti svoj prapor v najmočnejšem delavskem centru — v Trbovljah. Delavci so jim 1. junija 1924 prav v Trbovljah zadali odločilen udarec in s tem zavrli rast fašističnih organizacij v vsej kraljevini SHS.

Najtežji trenutki v celotnem obdobju med obema vojnama so za te kraje nastopili v času svetovne gospodarske krize in monarhofašistične diktature, ki jo je kralj Aleksander uvedel 6. januarja 1929. Partija in napredno delavsko gibanje sta si kmalu opomogla. Okrepili so ga povratniki iz tujine in mladi perspektivni kadri. Kot prve so nastopile leta 1933 revirske ženske, ki so 30. junija organizirale velike demonstracije, na katerih so zahtevale kruha in dela ter večjo in za vse enako zaposlitev. Ker so ostale njihove zahteve neizpolnjene, so ženske skupaj z rudarji zasedle vse rove in delovišča in ustavile delo. Po štirih dneh stavke je bila TPD prisiljena popustiti in ugoditi nekaterim zahtevam.

V Trbovljah, Zagorju in Hrastniku so obnovili organizacijo KPJ in si skupaj z okrožnim vodstvom prizadevali, da bi svoje člane čim bolj povezali z delavstvom in drugimi naprednimi ljudmi ter organizirali široko fronto za nadaljnje boje.

Izrabili so vsako priložnost za utrjevanje enotnosti v rudarskih krajih. Pridobivali so pozicije v sindikalnih organizacijah, delavskih strokovnih, kulturnih, športnih in drugih organizacijah in preko njih postali pobudniki množičnih političnih in socialnih akcij prebivalstva.

KPJ se je zavedala nevarnosti fašizma, ki je grozil našim narodom in sprevidela, da je rešitev edino v čim večji enotnosti vseh naprednih in pozitivnih sil. Širili so ljudsko fronto kot podlago kasnejši Osvobodilni fronti slovenskega naroda.

Organizirali so skupne akcije, izlete savinjskih in revirskih prebivalcev na okoliške hribe, kjer so idejno in politično delovali med množico. Ti izleti so se često spremenili v spontana protifašistična zborovanja.

Ko so španski fašisti s Fracem na čelu dvignili upor proti vladi ljudske fronte, so se zganili skupaj z vsemi naprednimi ljudmi v Sloveniji in Jugoslaviji tudi rudarski revirji. Za zbiranje pomoči španski republiki so v revirjih organizirali ves partijski aktiv. Pomoč se je še okrepila spomladi 1937 po ustanovnem kongresu KPS na Čebinah, ki je dal španskemu ljudstvu, borečemu se proti mednarodnemu fašizmu, vso podporo.

Akcija je bila zaradi negativnega stališča jugoslovanske vlade strogo konspirativna.

Kot glavna organizatorja sta bila za njeno izvedbo preko Pokrajine

skega komiteja KPJ za Slovenijo zadolžena Miha Marinko in Alojz Hohkraut. V Zagorju sta bila glavna organizatorja španske akcije Polde Eberl in Ludvik Fajn, v Hrastniku pa Ivan Rancinger.

Zelo aktivno je bilo zbiranje prostovoljcev za odhod v špansko republikansko armado. Prijavilo se jih je preveč in vsi niso mogli oditi zaradi težkega prehoda v Španijo, ali pa so bili potrebni sami organizaciji v domovini, ki v tem odločilnem času ni mogla ostati brez sposobnega vodstva.

Odšli so borbeni komunisti in skojevci, ki niso bili med glavnimi organizatorji in pa tisti, ki so bili v domovini tako ali drugače kompromitirani in je bilo njihovo delo zato onemogočeno.

O odhodu španskih prostovoljcev so razpravljali med drugim tudi na sestanku partijskega vodstva, ki je bil pomladi 1937 na cesti Trbovlje — Ostenk — Hrastnik in ga je vodil Miha Marinko.

Prva skupina prostovoljcev je odšla iz Trbovelj julija 1937. leta in jo je do Pariza vodil Miha Marinko. V tej skupini so bili Rudi Češnovar, Avgust Jazbec, Jože Kralj in Srečko Vidic. Vsi so v Španiji padli.

Pot omenjene skupine opisuje Miha Marinko v knjigi Moji spomini.

Iz gradiva Revirskega muzeja ljudske revolucije Trbovlje

Občinski praznik Zagorjanov, podeljena priznanja

Občani občine Zagorje proslavljajo vsako leto 9. avgusta svoj občinski praznik v spomin, ko je komaj ustanovljena Revirska četa napadla orožniško postajo v Toplicah v Zagorju ob Savi. Ta prvi večji organizirani napad slovenskih partizanov na okupatorjevo postojanko v nekem večjem kraju, ki so ga zavzeli

okupatorji, je imel zelo velik odmev.

Tudi letos so pripravili ob tem prazniku obširen program prireditve. V soboto, 7. avgusta, je bil ob 18,30 na igrišču TVD Partizan promenaadni koncert Delavskega pihalnega orkestra Zagorje ob Savi. Ob 19. uri pa je bila seja vseh treh

zborov občinske skupščine občine Zagorje ter skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, ob 20. uri pa kulturni program in zabavni večer prav tako na igrišču Partizan.

Na slavnostni seji občinske skupščine so svečano podelili listino »Častni občan občine Zagorje ob Savi« tovarišici Lidiji Šentjunc, članici sveta federacije in tovarišu Francetu Popitu, članu predsedstva SR Slovenije. Za častna občana so ju izvolili vsi trije zbori občinske skupščine zaradi njunega bogatega prispevka v revoluciji, NOB in pri graditvi naše socialistične samoupravne družbe v celotnem jugoslovanskem prostoru, še posebno v Revirjih.

Poleg tega so podelili posameznim občanom še vrsto drugih priznanj.

Prejeli so jih:

A. Zaslužni občan:

- Robert Vozelj
- Franc Kopitar

B. Komuna I:

- Konfekcija Lisca TOZD Šivalnica Zagorje
- REK EK — DO ZPT, TOZD RESD Zagorje

C. Komuna II:

- Deloza TOZD Zaščita
- Osnovna šola Ivana Skvarča Zagorje

Leopold Knez, rudar iz TOZD Premogovnik Kotredež, član ribiške družine Zagorje, je 10. 7. 1982 v Savi ujel pravega, trofejnega krapa.

Foto: L. Vozelj

Č. Zlata medalja:

- Stane Gošte
- Aleksander Veljkovič
- Janez Vozelj
- Franc Božič
- Davorin Slapar

D. Srebrna medalja:

- Miroslav Baloh
- Janez Krznar
- Anton Poznič
- Slavko Repovž
- Ivan Zore

Poleg naštetih priznanj pa so bile podeljene tudi diplome in pohvale kot občinska priznanja, ki so jih slavljenčcem izročili v njihovih te-

meljnih sredinah. Letos so jih prejeli:

1. Diploma: Pavlič Franc, Zaplotnik Alojz, Poznič Franc, Drnovšek Franc, Cukjati Joža, Renko Leopolda, GD Kandrše, Obrat družbene prehrane, Elektroelement Izlake, Ostrožnik Sašo, Golob Albert, Kvas Leon, Lunar Jana.

2. Pohvale: Mizori Ludvik, Sotenšek Darko, Uršič Ivanka, Murovič Tomaž, Napotnik Vili, GD Ravenska vas, Gale Jože, Manfredo Marija, Drnovšek Leopold, Cencelj Franc, Podmenik Ljudmila.

Vsem prejemnikom občinskih priznanj naše iskrene čestitke!

Spremembe - imenovanja

SPREMEMBE — IMENOVANJA

V zadnjem obdobju je prišlo pri poslovnih organih DO in TOZD ter DS našega kombinata, pa tudi v sosednjih organizacijah združenega dela do večjih sprememb. Nekaj jih bomo navedli za informacijo in uporabo.

V DO Rudarska gradbena dejavnost je prišlo do naslednjih sprememb:

— Direktor DO Boris Dolanc, dipl. inž., kateremu je potekel štiriletni mandat 31. 5. 1982, je bil nato v.d. direktor od 1. 6. do 31. 7. 1982, od 1. 8. 1982 dalje pa je direktor DO Matjaž Cerovac, dipl. inž., ki je bil imenovan na to mesto za dobo štirih let dne 8. 6. 1982.

— V TOZD Rudarske investicijske gradnje je bil v času od 1. 2. 1981 do 1. 2. 1982 v.d. vodja TOZD Slavko Kondič, dipl. inž. Nasledil ga je Matjaž Cerovac, dipl. inž., od 1. 6. 1982 dalje pa je vodja TOZD RIG Ivan Slanšek, inž.

— V TOZD Gramat je bil vodja TOZD Ivan Slanšek, inž., do 31. 5. 1982, od 1. 6. 1982 dalje pa je v.d. vodja TOZD Rajko Klemenc, inž.

V DO Rudnik rjavega premoga Senovo so že preteklo leto razpisali po predhodni spremembi statuta kolegijski poslovodni organ. Ta organ je pričel delovati z nastopom novo izvoljenega predsednika poslovnega odbora Zorana Šolna, dipl. prav., in to v začetku julija 1982. Član PO za razvojno tehn. področje je Martin Vidmar, d. ing., član PO za gosp. fin. področje pa Franc Pušnik, ek.

V DS Tehniških strokovnih opravil REK EK je postal vodja delovne skupnosti Metod Malovrh, dipl. inž., ki je hkrati član poslovnega odbora SOZD REK EK za razvojno tehnično področje. Dela in naloge je pričel izvajati 1. 7. 1982.

V DO GIP Beton Zasavje s sedežem v Zagorju, ki zajema zasavsko gradbeno operativno, so pred kratkim uvedli kolektivni poslovodni organ; za predsednika so imenovali Slavka Pavliča, prav., do sedanjega predsednika izvršnega sveta občine Trbovlje.

Sprememba v vodstvu je nastala tudi v Ljubljanski banki — Temeljni banki Zasavje. 1. junija 1982 je nastopil mesto direktorja mgr.

ek. Janez Drnovšek, ker je dosednji direktor Albert Ivančič, dipl. inž., odšel v pokoj.

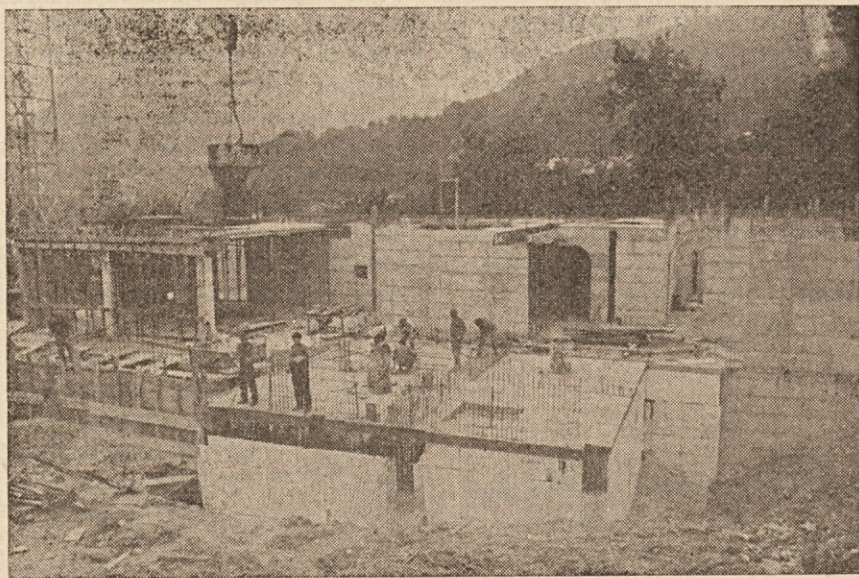
V DO komunalno obrtno podjetje Trbovlje je od začetka avgusta t.l. dalje direktor delovne organizacije Stane Hacin, inž., in sicer dosedanji vodja TOZD Komunalna dejavnost. Dosedanji direktor KOP Ernest Vodišek, inž. se je zaposlil na RUDIS-u.

Sprememba je nastala tudi v vodstvu TOZD Zlatarstvo Trbovlje. Julija 1982 je dosedanji direktor Janez Zavolovšek odšel v pokoj, na njegovo mesto pa je prišel Lojze Vajdič.

Delavski svet SOZD Elektrogozdarstva Slovenije je na svoji seji dne 17. 8. 1982 predlagal uvedbo kolektivnega vodstva te sestavljene organizacije. Iz tega razloga bodo dopolnili samoupravni sporazum o združitvi v SOZD EGS. Predlagali so, da naj bi poslovodni odbor sestavljali predsednik, podpredsednik in še štirje člani — vodje sektorjev za razvoj in razširjeno reprodukcijo, za eksploatacijo, za ekonomiko finance ter splošne in kadrovske zadeve. Pripombe na predlog sprememb bodo sprejemali do 1. septembra letos.

člani teh kolektivov plačevali po 10 din mesečno, odslej, od 1. avgusta dalje, pa bodo prispevali po 20 din. O tem so seznanili pristojne organe, ki imajo na skrbi zbiranje teh sredstev. Prispevki gredo iz osebnih dohodkov zaposlenih.

Več za rudarsko godbo Hrastnik

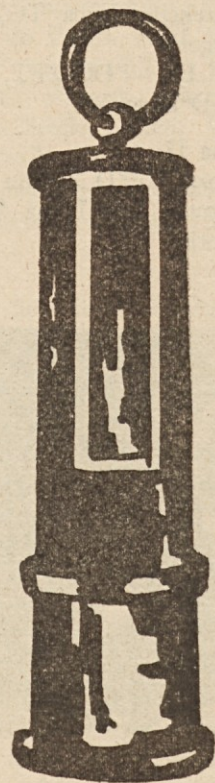

Gradnja dijaškega doma v Hrastniku vztrajno napreduje. Posnetek iz sredine junija t.l.

Foto: B. Klančar

Člani kolektiva DO ZPT — TOZD Premogovnik Hrastnik, TOZD Premogovnik Ojstro, TOZD RESD Hrastnik in DS Pomožna dejavnost

Hrastnik so se na svojih zborih 7. avgusta t.l. odločili, da bodo povišali svoj samoprispevek za delo rudarske godbe Hrastnik. Do sedaj so

F.K.

Balada o rudarski materi

Pavla Rovan

Nisi nam mogla dati
zemeljskih dobrin
in ne vere
nebeških višin.

Ljubili smo te v besedah:
»Pridni bodite, otroci,
dokler se z dela ne vrnem
in vam mizo pogrnem.

Oči so svetlo žarele,
ni bilo solze v njih,
tiho smo čebljali,
na mater in kruh čakali.

In šla je na šiht ob grapi,
solze ni imela v očeh.
Moža je zasulo v jami
stekle so v tistih dneh.

Ropot separacije
votlo doni, hrumi,
jo duši.

Mati ob polnem huntu stoji, strmi.

»Nedelja bo jutri, in kruha ni!«
Ta misel v njej kriči, kriči,
boli — !
Separacija se vrti, vrti, vrti...

To so bili grenki časi...
vili so se —
do groba —
tebi mati.

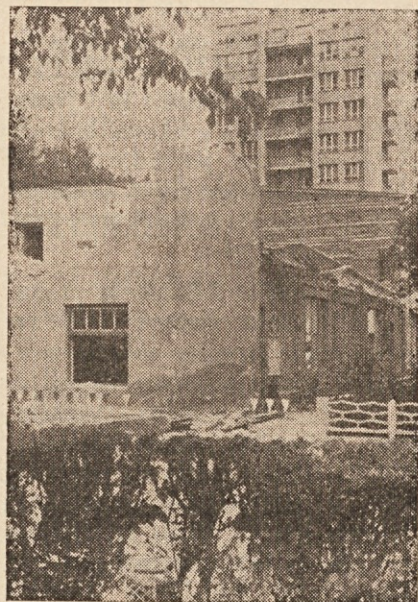
Zdaj tu stojimo — Barbka in oba poba.

Zdaj je svoboda.

Zdaj je kruh!

O, da bi ne bilo tega groba...

(leto 1946)

V Zagorju so sredi julija 1982 porušili staro kino dvorano v neposredni bližini Deloze.

Foto: L. Vozelj

skih in savinjskih borcev proslava tega praznika, ki jo je pripravil občinski odbor ZZB NOV Trbovlje. Slavnostni govornik je bil Miha Ferme, predsednik ZZB NOV Trbovlje, v kulturnem delu programa pa je sodeloval mešani pevski zbor Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja ter mladi recitatorji s Kleka. Predsednica izvršnega sveta občine Trbovlje Martina Đokić, je podelila nekatera občinska priznanja.

Dne 22. 8. 1982 dopoldan je MPZ Slavček Svobode Center pod vodstvom Jožeta Skrinarja pripravil krajši koncert na Dobovcu ob proslavljanju krajevnega praznika. Nastopili so mladi recitatorji in pevci. Okoli 15. septembra bo obiskal Trbovlje pevski zbor in folklor iz pobratene občine Valandovo — Makedonija. Nastopili bodo v Delavskem domu.

Moški pevski zbor Zarja Svobode Center bo pod vodstvom Riharda Beuermana gostoval v ČSSR od 19. do 26. septembra 1982. Za gostovanje in nastope v ČSSR se Zarjani temeljito pripravljajo.

Dne 7. avgusta je delavski pihalni orkester Zagorje pripravil promenadni koncert na igrišču Partizana v okviru občinskega praznika.

Kultura na oddihu

Čeprav smo sredi poletnih mesecev in ponavadi kulturniki nimajo rednih vaj niti pogostejših nastopov, pa si življenja tudi v poletnih mesecih brez kulturnih prireditev ne moremo zamišljati.

V tem pogledu bomo našli nekaj prireditev, na katerih so sodelovali bodisi pevski zbori, slikarji, godbeniki, recitatorji idr.

Koncerti

Dne 4. 7. 1982 je lovski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Jožeta Skrinarja nastopil v lovski koči na Kalu s priložnostnim koncertom ob 35-letnici, odkar je bila koča zgrajena.

Na dan vstaje 22. 7. 1982 je potekala na Vrheh pred domom revir-

Likovne razstave

V začetku junija sta dva člana likovne sekcije RELIK Svobode Center — Franc Ostanek in Jernej Kreže, sodelovala v likovni koloniji v Lazarevcu na povabilo tamkajšnjih organizatorjev. Dela, ki sta jih izdelala v likovni koloniji sta poklonila organizatorjem.

Likovna sekcija RELIK je pripravila 15-dnevno razstavo v delavskem domu Jesenice skupno z likovniki Dolika z Jesenic. Odprli so jo 29. 7. 1982 v počastitev občinskega praznika občine Jesenice. RELIK vztrajno drži in pogloblja stike s pobratenimi Jesenicami, medtem ko za ostale kulturniške ansamble in druge ne moremo tega vedno trditi. RELIK je pripravil za to razstavo petnajst del dvanajstih avtorjev.

6. avgusta je bila v večernih urah odprta likovna razstava v delavskem domu v Zagorju v organizaciji Izlaške kolonije. Odprli so razstavo

Pava Matuliča: Nikoli več. Odprta je bila deset dni.

V avgustu je bila v likovnem kotičku knjižnice Toneta Seliškarja postavljena razstava likovnih del iz fonda galerijskega sveta zveze kulturnih organizacij Trbovlje. Deset del — slik v raznih tehnikah so dela različnih avtorjev. — Leopolda Hočevarja, Franca Kopitarja, Miloša Vastiča itd.

Ostale kulturne prireditve

Dne 7. avgusta je bil kulturni program in zabavni večer občanov Zagorja na igrišču Partizana ob njihovem občinskem prazniku.

V okviru letošnjega zasavskega sejma, ki bo od 11. do 20. septembra v delavskem domu v Trbovljah, se bo zvrstilo tudi več kulturnih prireditev na trgu pred domom. Poleg zabavnega ansambla bodo pripravili promenadne koncerte godbeniki in pevci. (tl)

Vsakdo pride kamor se je namenil, če le dovolj dolgo hodi.

Burmanski pregovor

Stremuh je človek, ki bi iz ambicije šel čez lastno truplo.

Trevoz

S svojimi napakami živimo kot s svojimi vonjavami, ne čutimo jih več, motijo le druge.

J. H. Lambert

V dobrem je lahko biti dober, v trpljenju se spoznajo junaki.

P. P. Njegoš

Lenoba je kot rja, izrablja bolj kot delo.

Franklin

Ljudje pogosto spregledajo lastno srečo, tuje nikoli.

Pierre Danninos

Izposojeni trenutki resnice

Moramo si ohraniti kamrico, čisto zase, odkritosrčno, v kateri bomo imeli svojo resnično svobodo in pokoj in samoto.

Michel del Montaigne

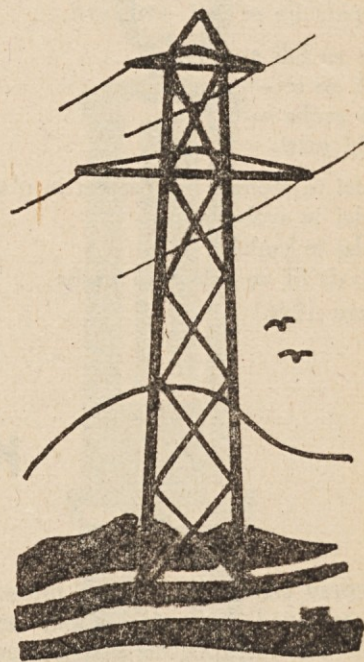
Umetnost uspeha je v tem, da si včasih zelo pogumen, včasih pa zelo previden.

Napoleon

V Hrastniku so se lotili del za postavitev skladiščnih prostorov. V teku so zemeljska dela in prvi kubiki betona so zabetonirani.

Foto: A. Bregant

Poraba goriva za proizvodnjo električne in toplotne energije

Premog — 10³ ton

leto	1977	1978	1979	1980	1981
REK Velenje	3160	4151	3415	3879	4332
REK EK	1023	807	903	887	1085
Drugi	76	171	143	317	528
Skupaj	4259	5129	4461	5083	5945

Tekoče gorivo — ton

leto	1977	1978	1979	1980	1981
TE Šoštanj	6479	4292	2360	1630	1186
TE Trbovlje	12962	3654	2970	2395	2789
TE Brestanica	37605	22511	4182	3209	10912
TO Ljubljana	254	662	326	255	663
Skupaj	57300	31119	9838	7489	15550

RAZPOLOŽLJIVA ENERGIJA

	%
HE	34,2
TE	53,7
Prejem iz drugih republik	11,7
Uvoz iz inozemstva	0,5

Poraba električne energije

	%
Neposredni uporabniki	25,3
Uporabniki 1—110 kV	35,5
Uporabniki na 0,4 kV	8,6
Gospodinjstvo	22,3
Izgube v prenosni in distributivni mreži	5,8
Oddaja v druge republike	2,3
Izvoz	0,2

Sredstva za investicije po občinah v letu 1981

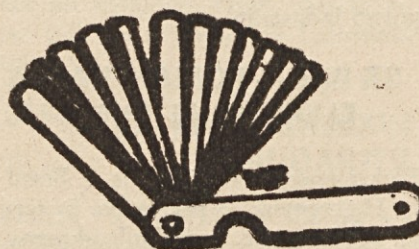
SDK Slovenije je objavila podatke o poslovnih rezultatih OZD gospodarstva Slovenije po občinah za 1. 1981. Iz teh podatkov povzemamo

tiste, ki nam pokažejo sredstva, ki se jih OZD posameznih občin namenile za investicije. V pregledu objavljamo podatke za pet naših

občin, na katerih območju delujejo DO, TOZD in DS našega kombinata.

v mio din					
občina	amortizacija po predpisanih stopnjah	amortizacija po predpisanimi stopnjami	Del ČD za razširjeno reprodukcijo	skupaj sredstva za investicije	udeležba sredstev za investic. v brutto dohodku %
SR Slovenija	27.641	6.314	36.766	70.721	23,6
Črnomelj	115	29	136	280	15,9
Hrastnik	164	12	50	226	13,5
Krško	518	42	427	987	24,1
Trbovlje	491	37	406	934	21,1
Zagorje	119	8	90	217	15,3

(Statistični bilten SDK SR Slovenije 2/82)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

KOSTOLAC — DOBRI REZULTATI

V prvi polovici letošnjega leta so rudarji industrijskega energetskega kombinata Kostolac nakopali in dobavili naročnikom 1,4 milijona ton premoga. Svoj polletni načrt so prekoračili za 160.000 ton. Tudi termoelektrarne, ki delujejo v okviru kombinata, so kljub težavam dobro obratovale; proizvedle so 750 milijonov kWh električne energije, kar je za 130 milijonov več v primerjavi z načrtom za to obdobje. V Kostolcu računajo, da bodo v drugem polletju nakopali 1,6 milijona ton premoga in proizvedli preko milijarde kWh električne energije.

EGS — POMOČ PREMGOVNI INDUSTRIJI

Velika Britanija in ZR Nemčija bodo iskale pri Evropski gospodarski skupnosti finančno pomoč za svojo premogovno industrijo. Ti dve državi sta namreč glavni proizvajalki premoga v EGS. Ostale članice EGS pa taki pomoči nasprotujejo, t.j. pomoči iz sredstev EGS. Iz tega razloga je EGS ustanovila delovno skupino strokovnjakov za področje premoga, katere naloga je, da prouči način čimboljšega usklajevanja interesov proizvajalcev in porabnikov premoga v državah, članicah te gospodarske skupnosti. Ti dve državi skrbi, da ostale članice te skupnosti uvažajo cenejši premog iz drugih držav, zato se predlogom zahodnih Nemcev in Angležev po dotiranju njihovega premoga zoperstavljajo in ne kažejo dovolj interesa, da podprejo njihovo premogovno industrijo.

SR BIH — POMANJKANJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Elektroenergetska situacija v Bosni in Hercegovini je zelo težka in terja podvzemanje posebnih ukrepov za njihovo ublažitev. To so ugotovi-

vili na skupščini interesnih skupnosti elektrogospodarstva te republike. Manjkajočo električno energijo bodo nadoknadili z dobavami iz SR Srbije in uvozom iz Italije ter Albanije. Večje obratovanje nameravajo zagotoviti tudi termoelektrarnam na tekoče gorivo z dodatnimi dobavami mazuta. Kljub vsem ukrepom pa bo tej republiki primanjkovalo do konca t.l. okoli 400 milijonov kWh električne energije. O zagotovitvi potrebnih količin električne energije za zadnje trimesečje bodo vnovič razpravljali v septembru letos.

HE DJERDAP — VEČ AGREGATOV

Strokovnjaki sarajevskega Energoinvesta bodo do konca leta 1984 izdelali elaborat, iz katerega bo možno ugotoviti, če bi lahko moč hidroelektrarne Djerdap povečali za dva ali štiri agregate. Sedanjih šest agregatov proizvede naš del hidroelektrarne vsako leto do 7 milijard kWh električne energije. Vsi ti agregati obratujejo letno 7500 ur, druge naprave pa celo do 8500 ur.

NUKLEARNA ELEKTRARNA V SRBIJI

Izvršni odbor interesne skupnosti elektrogospodarstva Srbije je podprl pobudo za ustanovitev delovne organizacije za zagotovitev surovinske baze in priprav za zgraditev nuklearne elektrarne v Srbiji. Predhodno so izdelali ustrezen znanstveno strokovni elaborat o družbenoekonomski upravičenosti za ustanovitev te delovne organizacije. Računajo, da bi za potrebe nuklearne elektrarne v Srbiji okoli 50 % surovinskega materiala lahko zagotovili iz rudnega bogastva Srbije. Raziskave sicer niso še v celoti končane, precejšnje možnosti pa se kažejo na najdiščih v Kalni in Bukulji.

PREPREČITI MORAMO ENERGETSKO KRIZO

Koncem julija t.l. je zvezni komite za energetiko in industrijo obširno razpravljal o proizvodnji, uvozu in porabi premoga, tekočih gorivih in električni energiji. Razen pri zemeljskem plinu, namreč pri vseh proizvajalcih posameznih virov energije načrt v prvem polletju t.l. ni bil dosežen. Posledice so seveda jasne, saj bo treba marsikod omejiti proizvodnjo zaradi pomanjkanja budiš premoga ali električne energije, posebno pa še nafte, ali pa povečati uvoz nafte, za kar pa ni dovolj denarja. Iz tega razloga lahko povzamemo, da obstaja možnost, da bo prišlo v posameznih obdobjih do težje energetske situacije, predvsem v naslednji jeseni in zimi. Predsednik zveznega komiteja za energetiko in industrijo Rade Pavlovič je posebej opozoril, da je treba takoj zavihati rokave in da morajo točno poznati nosilce akcije. Seveda pa so te energetske težave deljene na aktualne in dolgoročne. V prvi vrsti je treba rešiti vprašanje, kako premostiti sedanje obdobje v okoliščinah, ko ni na razpolago nobene vrste energije v zadostnih količinah. Zavaljo tega bo treba do začetka jeseni storiti vse, da bi bili do nastopajočega kriznega obdobja čimbolje pripravljeni. Vnovič je bilo poudarjeno, da je treba vztrajati tudi v ukrepih za varčevanje, posebno pa v racionalni uporabi energije. Ni namreč vseeno, kdo bo najbolj pri tem občutil pomanjkanje. Gospodarstvo, posebno tisto, ki dela za izvoz, ne bi smelo biti prvo udarjeno. Računi, da bodo pomanjkanje nafte nadoknadili z večjo proizvodnjo premoga, so se sesuli. Iz rezultatov prvega polletja letošnjega l. lahko ugotovimo, da je proizvodnja premoga le nekaj večja od lanske letnih količin, pridobljenih v istem času. K temu naj dodamo še na pol prazna akumulacijska jezera, pomanjkanje mazuta za termoelektrarne.

ne in zelo okrnjene deponije premoga. Iz tega lahko povzamemo, da bo glavno breme proizvodnje in oskrbe z električno energijo v glavnem nosilo dobro delo termoelektarn na premog. Tega goriva pa bo za skoraj 3 milijone ton manj, kot so predvideli za letošnje leto.

Člani zveznega komiteja za energetiko in industrijo so sklenili predložiti Zveznemu izvršnemu svetu ustrezne zaključke, kako bi prišlo do pomembne spremembe v proizvodnji premoga, in to dolgoročno. Skrajno omejena vlaganja v razvoj premogovnikov opominjajo na to, da so proizvodne možnosti omejene in da je edini izhod trikrat večje investiranje, kot je bil to primer v zadnjih letih. Razlik med republikami in pokrajinami skoraj ni, tako da nihče ne more pomagati drugemu. Delovne organizacije pogosto seznanjajo republiške in pokrajinske izvršne svete o prekinitev v proizvodnji zaradi pomanjkanja posameznih vrst goriva in energije.

PRI PROIZVODNJI PREMOGA PRECEJ NESREČ

Pred nedavnim je splošno združenje premogovnikov Jugoslavije izdelalo analizo, iz katere je razvidno, da je naša država glede števila nesreč pri proizvodnji premoga precej na visokem mestu tako v Evropi kakor tudi v svetu. Na vsakih tisoč zaposlenih rudarjev se poškoduje lažje ali težje skoraj vsak peti. Isto velja za smrtno primere. V obdobju 76—81 ni bilo manj kot deset smrtnih žrtev v jugoslovanskih premogovnikih. Letos pa se je to število povečalo zaradi nesreče v Zenici, ko je zaradi posledic eksplozije umrlo 39 rudarjev. Na zadnji skupščini splošnega združenja premogovnikov so ugotovili, da naši zakonski predpisi s področja varstva pri delu ne spremljajo dovolj razvoja tehnologije, zato bi jih bilo treba čimprej prilagoditi sodobnemu razvoju rudarstva. To velja tako za tehnologijo proizvodnje kakor tudi za tehnično zaščito zaposlenih rudarjev.

Da niso te ugotovitve brez osnove, lahko ugotovimo že iz tega, da

sino v zadnjih letih vložili v naši državi v razvoj in rekonstrukcijo premogovnikov preko 5 milijard dinarjev, medtem ko bi morali za te namene vložiti več kot 17 milijard din. Že iz tega je razvidno, da polagamo premalo pozornosti varstvu rudarja. Ne gre le za klasične poškodbe, pač pa za poškodbe zaradi škodljivih in nevarnih materialov. Poleg tega pogosto nastopajo visoke temperature, vlaga, zadušljivost atmosfera in podobno.

ŠOTA IZ VLASINE

Dela pri postavitvi specializirane tovarne za proizvodnjo šote v Vlasi se odvijajo po načrtu. Že letos bodo namreč predelali in pripravili za tržišče prve količine šote, prihodnje leto pa dali trgu že 25.000 m³ šote. Predelano šoto namreč uporablja kmetijstvo in vrtnarstvo za proizvodnjo povrtnin, cvetja itd.. Skupen letni prihodek bo znašal 50 milijonov din, skupna vlaganja pa bodo znašala okoli 25 milijonov din.

ZR NEMČIJA — VEČ PREMOGA

Po podatkih združenja zahodnonemških premogovnikov se je proizvodnja premoga v prvi polovici tega leta v ZR Nemčiji povečala za 3,3 % napram enakemu obdobju lanskega leta. V tem obdobju so nakopali 45,6 milijonov ton premoga. Povečanje v letošnjih prvih šestih mesecih pojasnjujejo s tem, da se je dvignila produktivnost dela v premogovnikih. Sprejeti ekonomski ukrepi, posebno pa zaustavitev nadaljnega zaposlovanja novih rudarjev so povzročili ob manjšem številu zaposlenih večji učinek pri delu. Samo letos so zmanjšali število rudarjev v zahodnonemških premogovnikih za 4.400.

ZEMELJSKI PLIN — NAJVEČJE SVETOVNE REZERVE V SSSR

Po oceni zahodnoevropskih strokovnjakov so največje rezerve zemeljskega plina na svetu prav na področju SSSR in znašajo 32 bilijonov

m³ plina ali okoli 34 % skupnih dokazanih rezerv tovrstnega goriva na svetu. Največji proizvajalec zemeljskega plina na svetu v preteklem letu so bile ZDA, saj so pridobile 548 milijard m³, medtem ko je znašala sovjetska proizvodnja plina v lanskem letu 445 milijard m³.

PROIZVODNJA PREMOGA V PRVEM POLLETJU

Jugoslovanski premogovniki so v letošnjih prvih šestih mesecih proizvedli skupno 25,437 milijonov ton premoga vseh vrst, kar je za 0,9 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. To dokazuje, da tudi letošnji načrt proizvodnje premoga v Jugoslaviji ne bo dosežen. V primeru dobre proizvodnje premoga bomo v Jugoslaviji letos pridobili skupno le 53—54 milijonov ton, kar pomeni, da nam bo letos manjkalo do plana 3—4 milijone ton. Pomemben vzrok za nedoseganje proizvodnega načrta je pomanjkanje deviz za nabavo rezervnih delov in reprodukcijskega materiala iz uvoza. Po podatkih, ki jih je posredovalo 19 premogovnikov, bi le ti potrebovali blizu 1,6 milijard deviznih dinarjev. Ti premogovniki pa so od svojih SISEOTO-v v republikah in pokrajinah dobili soglasje le za okoli 360 milijonov dinarjev. Posledice se kažejo seveda v slabši proizvodnji premoga, predvsem v rudnikih s podzemeljsko eksploatacijo.

Drugi pomembnejši problem je pomanjkanje rudarjev, predvsem pri rudnikih s podzemeljsko eksploatacijo. Poleg tega je odprtil še več drugih vprašanj, predvsem osebni dohodki, nadurno delo, beneficirana delovna doba itd. Vse našteje probleme je težko rešiti preko noči, vendar pa bi jih v vseh zadnjih letih postopoma lahko reševali. Pritisk na premogovnike bo vse hujši, ker bo manjkalo nafte, manjša pa bo tudi proizvodnja iz hidroelektrarn.

USPEH VELENJSKIH RUDARJEV

Rudarji REK Titovo Velenje — rudnik lignita Titovo Velenje, so v prvih šestih mesecih tega leta na-

kopali dva milijona 597.000 ton lignita in s tem dosegli največjo polletno proizvodnjo v vseh 107 letih, odkar deluje ta premogovnik. Polletna proizvodnja je za 5,36 % večja od načrtovane. Letošnji celoletni plan predvideva proizvodnjo v višini 4,7 milijonov ton lignita. Zaradi velikih potreb so velenjski rudarji sklenili, da bodo v drugem polletju obratovali dvanajst delovnih dni več, kakor pa so planirali v začetku letošnjega leta. Računajo, da bodo na ta način izkopali dodatnih 200.000 ton lignita, tako, da bi znašala letošnja proizvodnja lignita 4,9 milijona ton.

RUDNIK GACKO PRIČEL OBRATOVATI

Rudnik lignita Gračanica pri Gackem je 10. julija t.l. začel s proizvodnjo. Njegova zmogljivost znaša 2 milijona ton letno. S tem so končali zaključno fazo del na velikem energetskega kompleksu nove Termoelektrarne Gacko, ki bo pričela s proizvodnjo električne energije koncem leta. Rudnik in termoelektrarna Gacko sta skupaj gradili SR BiH in SR Hrvatska. Za zgraditev rudnika so porabili tri milijarde din. Hkrati s premogovnikom so pričele obratovati tudi nekatere naprave v termoelektrarni.

DOBER UČINEK RUDARJEV IZ ALEKSINCA

Rudnik Aleksinac je v prvem polletju t.l. proizvedel okoli 90.000 ton premoga, kar je za 20.000 ton več kot v enakem obdobju lanskega leta. Da bi izpolnili letošnji proizvodni načrt, morajo do konca t.l. nakopati še 70.000 ton premoga. Do konca t.l. bodo končali tudi dela na rekonstrukciji premogovnikov, kar bo omogočilo, da se bo povečal izkop premoga od sedanjih 160.000 na bodočih 350.000 ton premoga.

V TERMoeLEKTRARNI PLEVLJA GREDO DELA H KRAJU

Termoelektrarna Plevlja bi morala pričeti obratovati leta 1977. Dela pa so se zavlekla in vse kaže, da

jih bodo končno dokončali v septembru letos. S projektom iz leta 1975 je bilo predvideno, da bodo vlaganja znašala 1,530 milijard din, po lanskoletnih ocenah naj bi znašali stroški izgradnje 4 milijarde din, po najnovejših ocenah pa bodo stroški prekoračeni za 2,870 milijard din. Zmogljivost nove termoelektrarne Plevlja bo 210 MW, letna proizvodnja pa bo znašala 1,2 milijard kWh električne energije. S tem bodo preprečili negativno energetskega bilanco Črne gore. Potrebne količine premoga bodo zagotovili iz novega premogovnika, ki bo novo zgrajeni termoelektrarni letno zagotavljal 1,3 milijona ton premoga. S površinskega kopa Borovica bodo letno dobivali 900.000 ton, preostale količine pa s kopa Podtrlica. Premog iz novega premogovnika ima kalorično vrednost od 1700 do 2400 kalorij.

SATELITI ZA SONČNO ENERGIJO

V ZDA trdijo, da je tehnično možno konstruirati velike satelite, s pomočjo katerih bi sončno energijo pretvarjali v električno in bi z njo zadovoljili potrebe raznih koristnikov na zemlji. Satelit bi bil dolg 10 km, širok pa pet, krožil pa bi 36 km visoko nad zemljo. Satelit bi sončno energijo z mikro valovi prenašal postajam na zemljo. Izgradnja satelita-transformatorja sončne energije, bi znašala okoli 12 milijard dolarjev. NASA je že objavila študijo v kateri trdi, da bi šestdeset podobnih satelitov lahko oskrbovala celotno ZDA z električno energijo.

KOČEVJE — JEZERO NA POVRŠINSKEM KOPU

Pred nekaj leti je prenehal z delom rudnik rjavega premoga Kočevje. Na opuščenem površinskem kopu tega rudnika pa je v zadnjih letih nastalo jezero, ki je imelo leta 1978 površino 1120 m² na nadmorski višini 436 m. Dne 15. februarja 1982 pa je bila gladina jezera že na nadmorski višini 470 m, s površino 272.400 m². Po eni plati se občani Kočevja boje, da bi vodna sila po-

rušila naravno pregrado in poplavlila mesto Kočevje ali naselje Željno, po drugi strani pa je precej občanov zadovoljnih, ker jim jezero daje možnosti za rekreacijo in zabavo, tako za kopanje, kakor tudi deskanje, ribolov, čolnarjenje ipd. Jezero je dolgo približno 850 in široko 350 m; tudi globina je kar precejšnja. Sporno pa je kdo je pravzaprav lastnik jezera. Pripravili so dokumentacijo o bodočnosti jezera. Medtem pa bodo rešili tudi vprašanje, kdo bo prevzel odgovornost za razvoj okolice jezera.

AKTIV INOVATORJEV V ZENICI

V rudniku Zenica so ustanovili aktiv izumiteljev in racionalizatorjev. Aktiv je do nedavnega deloval neuradno, šele pred mesecem dni pa so imeli ustanovno skupščino, na kateri so ugotovili že tudi prve rezultate. Doslej so registrirali 34 predlogov izumov in tehničnih izboljšav. Podani so pogoji za večje prihranke v procesu proizvodnje premoga, večja pa bo tudi varnost pri delu.

V Bosni in Hercegovini imajo 110 aktivov izumiteljev in inovatorjev v organizacijah združenega dela. V teh aktivih je organiziranih okoli 9.000 inovatorjev, t.j. izumiteljev, racionalizatorjev in avtorjev tehničnega napredka.

HRVATSKA — RAZISKAVE ENERGETSKIH SUROVIN

Skupnost elektrogospodarskih podjetij Hrvatske je sprejela načrt raziskovalnih del za energetske surovine na področju SR Hrvatske. Program je v bistvu nadaljevanje del iz prejšnjih let. Raziskave bodo usmerjene prvenstveno na ugotavljanje novih rezerv premoga, na boljše poznavanje ležišč in višjo stopnjo raziskanih rezerv. Zagotovili so 47 milijonov din, ki jih bodo porabili za raziskovalna dela v istrskem bazenu Tupljak, Plomin in Koromačno. Nadaljevali bodo tudi z raziskavami za nameravano izgradnjo rudnika lignita v Vojkovačkom Klošterju, v Podravini. Predvidene so raziskave ležišč v Čadev-

cu. na področju rudnika Siverič, v severni Dalmaciji; posebej bodo raziskovali tudi ležišča uranove rude na področju Papuka in pridobivanje urana iz pepela črnega premoga iz Raše. V načrtu imajo tudi proučevanje hidroenergetskega potenciala rek itd. Za vsa študijska raziskovalna dela je skupnost zagotovila okoli 318 milijonov din.

RUDNIK RAŠA — ZAMUDE PRI INVESTICIJAH

Izvršni svet občine Labin je bil sredi avgusta seznanjen z izvajanjem srednjeročnega načrta istrskih premogovnikov Raša in termoelektrarne Plomin. Po družbenem načrtu razvoja labinske občine in SR Hrvatske za obdobje 1976—80 je bilo predvideno odpiranje novih premogovnikov v Ripendi in Pukljaku z zmogljivostjo 500.000 ton premoga letno. Objekt bi moral biti usposobljen za največjo proizvodnjo do konca leta 1982. Zaradi težav pri zbiranju potrebnih sredstev je bil začetek gradnje pomaknjen na konec leta 1979, zaključna dela pa naj bi bila končana v novih premogovnikih koncem leta 1984. V rudniku Raša so navedli sedem večjih problemov, ki otežujejo izvajanje investicijskih del. Med najpomembnejšimi je prav gotovo zbiranje potrebnih sredstev za investicije, prav tako je bil postopek za pridobivanje soglasij in dovoljenj zelo dolg, dokumente za uvoz opreme pa je bilo prav tako težko dobiti. Iz vseh naštetih razlogov kasni odpiranje novih premogovnih virov za dve leti, prav tako pa za eno leto kasni tudi gradnja termoelektrarne Plomin II, z močjo 210 MW.

Sicer pa imajo v Raši velike skrbi tako zaradi nedoseganja proizvodnega načrta kakor tudi zaradi finančnega rezultata. Proizvodnega načrta niso dosegli za 6,7 %. Skupno so nakopali v šestih mesecih 127.570 ton črnega premoga.

KOCKA LEDA ZA RUDARJE

V številnih rudnikih po svetu si prizadevajo na ta ali oni način, da bi v velikih globinah omogočili normalno delo rudarjem bodisi z zra-

čenjem bodisi z ohlajevanjem zemeljskih prostorov. Gre za to, da bi pri visokih temperaturah omogočili takšno delovno klimo, da bi rudarji to lahko prenašali. Pred kratkim so v južni Afriki pri velikih globinah uporabili najnovejšo tehnologijo za ohlajevanje velikih globin oziroma delovišč v globokih jamah. Gre za uporabo kock leda, kar je v primerjavi z dosedanjjo tehnologijo ohlajevanja prostorov 75 % ceneje. Ameriška družba REFRIGERSTION Engineering gradi prvo tovarno za proizvodnjo sistema hlajenja rudnikov s podzemeljsko eksploatacijo s pomočjo kock leda. Če bo poiskus uspešen, bodo kasneje proizvedli tudi do 10.000 ton ledu dnevno.

Led bodo enostavno spuščali po cevovodih v globino in pod zračnim pritiskom potiskali v horizontalne rove. To je prvi projekt na svetu, zato vsi z nestrpnostjo pričakujejo, kakšni bodo rezultati. Še vedno je nerazčiščeno vprašanje, kako se bo obnašal led med padcem po cevovodu in pod kakim pritiskom ga bodo morali potiskati na odkopna delovišča. Vsak zadržek pri izvedbi projekta bodo skušali čimprej odpraviti in ga v praksi izpeljati.

NAMESTO MAZUTA — DOMAČI PREMOG

Tovarna gradbenega materiala Dimitrije Tucovič — Lajkovac, name-raca letos zgraditi napravo za uplinjevanje premoga v Nepričari. Gre za zamenjavo mazuta s kolubarskim premogom oziroma plinom, ki bi ga pridobili iz tega premoga. Do pred leti so peči za apno obratovale izključno na premog, vendar je kasnejša moda le-tega nadomestila z uvoženim mazutom. Dve peči za apno sta porabili letno 5.500 ton mazuta, kar pomeni 50 milijonov din. Zaradi pomanjkanja mazuta peči pogosto stojijo. Investicija bo znašala 100 milijonov din in jo bodo odplačali v dveh letih. Najtežje bo z dobavo plinskega generatorja. Morda bo še kakšna druga organizacija združenega dela posnemala ta primer, kajti pridobljeni plin bo po zagotovitvi projektanta dal enake rezultate, kakor uvoženi mazut.

PROIZVODNJA ENERGIJE, SUROVIN IN HRANE

Na 10. kongresu ZKJ je bil poseben predmet razprave tudi problem okrog proizvodnje energije, surovin in hrane. To so tri gospodarske veje, katerim dajemo vso prednost. Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije je pripravila za razpravo razne dodatke, iz katerih lahko povzamemo za proizvajalce premoga naslednje podatke:

— preteklo leto so bila povprečno izkoriščena sredstva na delavca v gospodarstvu okoli 1 milijon din, obveznosti iz dohodka so znašale 35,2 %, organizacijam združenega dela pa je ostal čisti dohodek 64,8 % dohodka. Hidroelektrarne so imele 22,5 milijonov din sredstev na delavca, obveznosti iz dohodka so znašale 42,7 %, kar pomeni 22-krat več sredstev, a samo okoli 7 % večje obveznosti;

— Termoelektrarne so imele 5,9 milijona din sredstev na delavca ali šestkrat več od povprečja gospodarstva, plačale pa so na račun obveznosti iz dohodka 48,5 % oziroma 13 % več.

— V prenosu električne energije so organizacije razpolagale s 14,5 milijonov din na delavca, obveznosti iz dohodka pa so znašale 45,4 %.

— Grupacija distribucije energij je razpolagala z 2,9 milijonov din sredstev na delavca, trikrat več od povprečja gospodarstva, obveznosti iz dohodka so znašale 26 % ali za 11 % manj od povprečja gospodarstva.

— Proizvajalci rjavega premoga so imeli 693.000 din sredstev na delavca, na račun obveznosti iz dohodka pa so plačali 26 %. Proizvajalci lignita so imeli 833.000 din sredstev na delavca, na račun obveznosti iz dohodka pa so plačali 26,4 %.

NADZORNIŠKA ŠOLA V SRBIJI

1. januarja 1983 bo pričela z delom rudarska šola za nadzornike in to v Despotovcu. Odprli jo bodo na temelju dogovora vseh premogovnikov z jamsko eksploatacijo v Srbiji.

Predstavniki premogovnikov so v Srbiji že več let na glas iskali po-

moč pristojnih pri zagotavljanju nadzornega tehniškega osebjja za jame. Mladi se sicer vključujejo v rudarske šole, vendar pa se jih malo zaposli v rudnikih, po drugi strani pa tudi nimajo izkušenj za tako odgovorno delo, kakor je nadzor oziroma vodenje rudarskega dela v jami. Težave se pojavljajo povsod, ker rudarjev ni dovolj, kaj šele nadzornikov. Šola naj bi trajala pet let, samo šolanje pa po leto dni. Obiskovali bi jo lahko rudarji z najmanj osem razredi osnovne šole in kvalifikacijo kopača. Računajo, da bi šolo lahko obiskovalo po šestdeset slušateljev vsako leto. Vsi pristojni organi v Srbiji so podprli začetek dela te šole, čakajo le še na soglasje republiškega komiteja za izobraževanje.

KOLUMBIJA — PREMOG ZA IZVOZ

V južni Ameriki ima Kolumbija največje zaloge premoga, saj znašajo okoli 11 milijard ton. Za to stra-

tegi kolumbijskega razvoja dajejo poudarek ekspanziji energetskih virov. Tako naj bi v drugi polovici tega desetletja premog postal drugi najpomembnejši izvozni artikel Kolumbije. Prvi izvozni artikel je kava.

GRADNJA LADIJ ZA PREVOZ PREMOGA

Že večkrat smo omenili na straneh našega glasila povečano zanimanje za proizvodnjo in porabo premoga. Če se bo tržišče premoga razvijalo po zbranih ocenah, bi bilo potrebno koncem tega stoletja zgraditi okoli 1000 ladij, ki bi bile pripravljene oziroma zgrajene za prevoz po 100.000 ton premoga. Vsaka ladja naj bi opravila letno deset prevozov. Po ameriških predvidevanjih naj bi se svetovna poraba premoga do konca tega stoletja približala letno višini šest do sedem milijard ton. (tl)

da se sredstva uporabijo za pospeševanje izvoza po merilih, ki bodo dogovorjena v SISEOT. Hkrati pa so se vsi, ki so sprejemali ta sporazum zavezali, da zaradi znižanih prispevnih stopenj iz dohodka v drugem polletju 1982 ne bodo zvišali čistih dohodkov, oziroma da bodo pripravili nove izračune vrednotenja rezultatov dela delavcev. Računajo, da se bo na ta način zbralo 1.000.000.000,00 din sredstev, ki bi jih morale SIS vrniti delavcem oziroma združenem delu.

IGM V TEŽAVAH

Industrija gradbenega materiala Zagorje ob Savi se je znašla v precejšnjih težavah. Proizvajajo manj apna ker nimajo na voljo dovolj mazuta. V kamnolomu sicer nimajo težav, težave pa so nastopile zaradi neizpolnjevanja proizvodnega načrta, s tem pa tudi ni bilo mogoče ustvariti dovolj prihodka. V teku so razne izboljšave in iskanja notranjih rezerv. Po drugi strani pa si izredno prizadevajo za priključitev na plinovodno omrežje. Prepričani so, da bodo zaenkrat uspeli zagotoviti dovolj mazuta, saj je mnogo drugih organizacij združenega dela odvisnih od zadostne proizvodnje apna.

V nekaj vrstah ...

NOVA STANOVANJA NA LOGU V HRASTNIKU

Sredi julija t.l. so v Hrastniku na Logu dokončali nov šestintridesetstanovnijski blok. V spodnjih prostorih je Mercator — Splošno trgovsko podjetje Hrastnik uredilo prodajalno s površino 170 m².

Predvideno je, da bodo v Hrastniku še letos dokončali nadaljnjih 63 novih stanovanj, tako da se bodo tesno približali letošnjemu planu izgradnje, ki predvideva 105 stanovanj.

SIS — ZMANJŠANI PRISPEVKI

V letošnjem prvem polletju so pristojne službe ugotovile, da so se nenormalno visoko povečali prihodki samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Iz tega razloga so bili prispevki z novo,

nižjo prispevno stopnjo predpisani in objavljeni v republiškem Uradnem listu in veljajo za drugo polletje.

Na temelju posebne akcije, ki so jo podprle tudi družbenopolitične organizacije v združenem delu, smo v avgustu t.l. sprejemali samoupravni sporazum za pospešen izvoz v letu 1982. Večina delavcev v svojih TOZD in delovnih skupnostih v vseh organizacijah združenega dela se je odločila, da gredo presežki, ki so nastali v prvem polletju in predstavljajo 25 % predvidenih presežkov samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti in bi jih te skupnosti ob zmanjšanih prispevnih stopnjah zbrale v letu 1982 v korist samoupravne interesne skupnosti Slovenije za ekonomske odnose s tujino namensko za pospeševanje izvoza v države s konvertibilno valuto. Po sporazumu so udeleženci soglasni,

IZMENJAVA OTROK TRBOVLJE — SALLAUMINES

V Trbovljah se je mudila v času od 3. do 14. 7. skupina otrok — šolarjev iz osnovne šole mesta Sallaumines — Francija. Prispeli so na obisk k svojim vrstnikom v pobratene Trbovlje, si ogledali mesto z vsemi znamenitostmi, nato pa odšli na Debeli rtič.

V času od 6. do 29. avgusta pa se je mudila skupina sedmih otrok — šolarjev sedmih razredov osnovne šole Trbovlje v Sallauminesu z dvema spremljevalkama. Nekaj dni so prebili v Sallauminesu, štirinajst dni pa ob Atlantski obali.

Počitniške izmenjave otrok sodijo v okvir listine o pobratenu občin Trbovlje in Sallaumines.

V Koloniji 1. maja so zadnje mesece postavili v neposredni sosesčini doma upokojencev Franca Salamona. nov stanovanjski blok za upokojence. Po naročilu investitorja Društva upokojencev Trbovlje ga gradi GIP Beton — TOZD Operativa Zasavje Trbovlje. Karel Pelcer in Jože Verdinek debatirata o novi gradnji.

Foto: A. Bregant

ŠOLSKI CENTER — PRIPRAVLJALNA DELA

V našem glasilu smo že večkrat brali, da je treba nujno povečati in modernizirati učilnice, da bi lahko izpolnjevali načrt usmerjenega izobraževanja na srednjih šolah. V ta namen so v Trbovljah koncem lanskega leta na referendumu sprejeli med drugim tudi obveznosti za razširitev učilnic pri obstoječi zgradbi gimnazije in ekonomske šole. Z delom zbranih sredstev so koncem julija t.l. pričeli s pripravljalnimi in nekaterimi adaptacijskimi deli. V tem okviru so podrili staro telovadnico in pripravili gradbeno jamo ter opravili nekatera adaptacijska dela na obstoječi zgradbi. Dela financirajo iz sredstev samoprispjevka občanov Trbovelj, v načrtu pa je, da naj bi iz bodočega samoprispjevka sofinancirali povečanje teh zmogljivosti tudi občani iz Hrastnika in Zagorja. Dela izvaja GIP Beton Zasavje — TOZD Operativa Zasavje Trbovlje.

RAZPRAVE OB PERIODIČNEM OBRAČUNU

V juliju in avgustu so potekale na vseh ravneh obširne razprave o re-

zultatih poslovanja v prvem polletju 1982. V te razprave so se vključevali tako delegati v raznih samoupravnih organih, kakor tudi delegati v občinskih skupščinah in interesnih skupnostih ter družbeno-politične organizacije na vseh ravneh. Prehojena pot v prvem polletju in doseženi rezultati niso povsod najbolj spodbudni, zato je bil v razpravi podan poseben poudarek temu, da je treba rezultate poslovanja v drugem polletju na vsak način izboljšati. Poslovanje je treba racionalizirati ter pospeševati izvoz, preveriti potek in rezultate investicij, umiriti osebne dohodke in jih obračunavati v resolucijskih okvirih, povečati disciplino in nasploh vplivati na zmanjšanje stroškov znotraj organizacij združenega dela. Že doslej so ponekod stroške za službena potovanja in reprezentanco precej znižali, stremeti je treba za tem, da se tudi v bodoče tovrstna izplačila še bolj omeje.

RAZŠIRITEV TELEFONSKEGA OMREŽJA

Podjetje za PTT promet Trbovlje, ki pokriva Revirje in Radeče, je koncem julija t.l. končalo dela raz-

širitve telefonskega omrežja. V Trbovljah je zahtevkov za telefonski priključek okoli 1000, vendar zaradi slabega omrežja in majhnega števila priključkov občanom niso mogli ustreči. Zavaljo končanih del razširitve telefonskega omrežja v Trbovljah so sedaj dane možnosti za priključitev naslednjih šesto telefonov. Razumljivo, da vseh naročnikov ne bodo mogli upoštevati in bo problem deloma še vedno odprt. Povečali oziroma okrepili so tudi linijsko povezavo med Trbovljami, Hrastnikom in Zagorjem, tako da je zvezo možno hitreje dobiti kot doslej. Na relaciji Trbovlje — Hrastnik so priključili 14 linij, med Trbovljami in Zagorjem pa še 16 medkrajevnih linij. V telefonsko omrežje se postopoma vključujejo tudi posamezne krajevne skupnosti, saj so znani primeri iz Hrastnika ter KS Čemšenik, ko bodo odprli poštne prostore in napeljali trideset telefonov. Krajsani so pri tem sodelovali z delom in sredstvi.

KRAJEVNI PRAZNIK NA DOBOVCU

V nedeljo 22. avgusta so praznovali krajsani Dobovca svoj krajevni praznik. Praznujejo ga v spomin na izselitve s strani okupatorja v letu 1941. Pripravili so proslavo, na kateri so pregledali opravljeno delo in sprejemali program dela za naslednje obdobje. V kulturnem delu programa pa je sodeloval mešani pevski zbor Slavček iz Trbovelj ter domači recitatorji in pevci.

ZASAVSKI SEJEM TUDI LETOS

ABC Pomurka — DO Trgovsko podjetje 1. junij Trbovlje bo tudi letos organiziralo gospodarsko prireditve — Zasavski sejem v prostorih Delavskega doma Trbovlje in na prostoru pred domom. V notranjih prostorih bo razstavljeno pohištvo, konfekcija, bela tehnika, akustični aparati, talne obloge ipd., na zunanji ploščadi pa gradbeni material in drugo. Tako kot običajno bodo tudi letos prodajali artikle po znižani ceni in delnih kreditih. Sejem bo od 11. do 20. septembra 1982.

NOVA POSLOVNO- STANOVANJSKA ZGRADBA V ZAGORJU

Dne 11. avgusta v večernih urah je bilo v okviru programa prireditve ob občinskem prazniku občine Zagorje zborovanje občanov, in to pred poslopjem občinske skupščine. Ob tej priliki je bila otvoritev novozgrajenega stanovanjsko-poslovnega objekta SPO '82. Istočasno pa so pričeli graditi nov stanovanjski objekt oziroma sosesko ob Mediji v Zagorju ob Savi. Novozgrajeni stanovanjsko — poslovni objekt ima 82 stanovanj in okoli 1000 m² poslovnih površin, namenjenih za preiskrbo občanov, gostinsko dejavnost in storitveno obrt. V sklopu tega je treba posebej omeniti ogrevanje objekta. Iz. nove kotlarne pri SVEI so končali tudi prvo fazo ogrevanja nekaterih ključnih objektov v mestnem jedru. Kurili bodo s premogom in lesnimi odpadki.

DERATIZACIJA MESTA TRBOVLJE

V Trbovljah poteka v času od 24. avgusta do 4. septembra 1982 obvezna deratizacija stanovanjskih, komunalnih in drugih objektov ter objektov in naprav v organizacijah združenega dela. Deratizacija, t.j. uničevanje miši, podgan itd. opravljaja Zavod za zdravstveno varstvo Maribor po naročilu pristojnih organov v Trbovljah, kar je v skladu z občinskim odlokom o obvezni deratizaciji, ki je izšel leta 1968.

NOVA RIBARNICA JE PRIČELA Z DELOM

V prvi polovici avgusta 1982 so odprli novo trgovsko poslovalnico — ribarnico na Trgu Franca Faki na v bivši zgradbi »Kukenberg«. Odprla jo je temeljna združna organizacija Trbovlje, ki deluje v okviru Zasavske kmetijske zadruge s sodelovanjem Droge iz Portoroža. Prodajajo morske ribe, školjke itd. Dosedanja ambulantna prodaja rib s kombiji je torej odpadla, medtem ko bodo ostale kraje v Zasavju še nadalje obiskovali ambulantno, t.j.

s prevozi s kombiji, in to ob določenih dneh.

CEMENTARNA TRBOVLJE — OKVARA IN POSLEDICE

V začetku julija t.l. se je pokvaril v Cementarni Trbovlje reduktor mlina za surovine. Zaradi izrednega prizadevanja železarne Ravne in Litostroja pa so nov reduktor izdelali kar dvajset dni pred predvidenim rokom, zato računajo, da bodo Cementarno zopet pognali v obratovanje po 25. avgustu letos. Posledice te okvare pa so zelo hude. Sicer so jih ublažili deloma s tem, da so med tem časom prodajali cement, ki so ga imeli v skladišču v silosih, vendar bo zaradi mirovanja cementa proizvedla v letošnjem letu približno 75.000 ton cementa manj, kot so predvideli po letnem planu. Letošnja produkcija bo približno 400.000 ton raznih vrst cementa. Težave pa nastopajo tudi zaradi pomanjknja mazuta, saj ga imajo na voljo le majhne količine. Cementarna je v času zastoja sprejela vrsto izrednih ukrepov, med drugim tudi ukrep, da morajo vsi zaposleni izkoristiti v tem času 80 % svojega rednega letnega dopusta in da je medtem potrebno opraviti tudi vsa ostala redna vzdrževalna dela. Podvzeli pa so tudi druge korake skupno z občinskim izvršnim svetom, da bi v nujnem primeru začasno zaposlili svoje sodelavce v drugih organizacijah združenega dela, deloma tudi v REK EK oz. DO ZPT. Kolektiv cementarne si izredno prizadeva, da bi posledice hude okvare čimbolj omejil, da jih ne bi čutil kolektiv, pa tudi družbena skupnost. (tl)

Iz tega poročila lahko povzamemo, da se je v Sloveniji dogodilo v tem času skupno 3.172 prometnih nesreč. V teh nesrečah je bilo 232 mrtvih ali 12 več kot lani v istem obdobju. 4130 potnikov ali voznikov pa je bilo ranjenih, kar je tudi precej več kot lani.

Na področju uprave za notranje zadeve Trbovlje (bivši UJV) se je v tem času dogodilo 52 nesreč, v katerih sta bila dva mrtva in 65 ranjenih. Na področju UNZ Krško se je dogodilo 109 prometnih nesreč, v katerih je bilo 15 mrtvih in 152 ranjenih. Na področju UNZ Novo mesto pa je bilo 138 prometnih nesreč, v katerih je bilo devetnajst mrtvih in 184 ranjenih.

Naše ceste torej terjajo še vedno visok krvni davek, ki ga z nobeno stvarjo ni mogoče nadomestiti, pač pa so nam ti podatki lahko le v najresnejši opomin, kako se moramo obnašati na cesti, da ne bo tolikšnega števila prometnih nesreč in s tem tudi osebnih nesreč ter velike škode.

Število zaposlenih v SFRJ

V posameznih obdobjih se je število zaposlenih in nezaposlenih prebivalcev v naši državi strmo dvigalo, kljub desetstisočemu novih objektov in stotisočemu novih delovnih mest pa je raslo število nezaposlenih. Iz naslednjega pregleda lahko vidimo rast števila zaposlenih, pa tudi nezaposlenih v posameznih obdobjih:

Prometne nesreče v prvem polletju

Pristojne službe Republiškega sekretariata za notranje zadeve so pred kratkim izdelale pregled prometnih nesreč, ki so se zgodile na slovenskih cestah v času od 1. januarja do 30. junija 1982.

leto	število zaposlenih v družbenem in privatnem sektorju	število nezapo- slenih oz., ki iščejo delo	% nezaposlenih
1952	1.734.000	45.000	2,5
1960	2.975.000	159.000	4,8
1970	3.850.000	320.000	7,7
1980	5.798.000	785.000	11,9
1981	5.934.000	806.000	11,9

Pregled grobov in grobišč borcev NOB in finančnih sredstev

Grobišča in grobovi borcev NOB so kot pomembni zgodovinski spomeniki pod posebnim družbenim varstvom, ki ga podrobneje določa poseben republiški zakon o grobiščih in grobovih borcev. V posameznih občinah skrbe za to področje upravni organi, ki so pristojni za vpraša-

nja borcev NOB in vojaških invalidov. Ti urejajo tudi pravna razmerja, ki se nanašajo na grobišča in grobove borcev.

Objavljamo pregled grobov in grobišč borcev NOB in porabljenih finančnih sredstev v občinskih proračunih v l. 1978—1981.

občina	grobišča števil. pokopanih		pokopani	grobovi skupaj	porabljena sredstva v 000 1978—1981
SR Slovenija	558	14.737	3.804	18.541	
Črnomelj	17	221	6	227	475
Hrastnik	2	16	—	16	95
Krško	8	133	97	230	968
Trbovlje	2	11	225	236	530
Zagorje	2	13	200	213	420

Sestavljalci pregleda so ugotovili ob popisu, da podatki niso popolni in da jih bo treba vnovič preveriti. Kažejo se že posledice zapoznelega evidentiranja borčevskih grobov.

Pogosto je težko ugotoviti, če gre za borčevski grob ali grob drugega občana, ker po občinah ni dovolj točne evidence.

Šestdeset let nogometa v Trbovljah

Nogometni klub Rudar Trbovlje bo sredi septembra letos praznoval 60-letnico nogometa v Trbovljah. Prvi nogometni klub je bil ustanovljen kmalu po prvi svetovni vojni in iz njega so se razvile sčasoma tudi ostale športne panoge.

NK Rudar je pripravil za obeležitev tega svojega jubileja program športno-kulturnega tedna, ki bo v grobih obrisih potekal takole:

— V petek 10. septembra bo sprejem tekmovalnih ekip iz Kaknja in Labina.

— V soboto, 11. septembra bo ob 9. uri slavnostna skupščina ŠD Rudar, ob 13,30 bo kulturni program na stadionu NK Rudar s plesi

jugoslovanskih narodov in narodnosti, ob 14. uri pa tekma med veterani NK Rudar. Od 15. do 19. ure pa bosta dve nogometni srečanja v okviru turnirja nogometnih ekip, ki nosijo ime Rudar — Kakanj, Labin, Titovo Velenje in Trbovlje. Ob 19. uri bo tovariško srečanje vseh udeležencev, gostov in kulturnih ansamblov. V tem okviru bo nastopil ansambel »Razpejani Valandovčani« in srednješolsko kulturno društvo na prostoru zasavskega sejma pred delavskim domom v Trbovljah.

— V nedeljo, 12. septembra bo ob 10. uri ogled muzeja NOB, ob 14. uri nadaljevanje turnirja, po

večerji pa bo odhod udeležencev turnirja in gostov.

V primeru, če bi prišlo do kakršnihkoli sprememb zaradi možne zadržanosti ene ali druge ekipe, pa je dogovorjena prijateljska tekma z nogometnim klubom Olimpija iz Ljubljane. V tem primeru bi bila tekma 15. septembra v Trbovljah.

Organizatorji imajo v načrtu tudi izdajo posebne brošure z orisom 60 let dela nogometašev v Trbovljah. (tl)

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE OB 3. JULIJU DNEVU RUDARJEV

Vodoravno:

ARISTOTELES, DAN RUDARJEV, NEP, KARATE, ENOTA, AKI, MONTANA, AZ, VIDEOFON, ENOTNOST, APA, MET, OKTAVIJ, SRNA, PLESO, IZA, TATI, TEIN, LASER, ZID, ERNA OVITEK, ANKA, BORBA, AKA-NT, EKS, RIL, IZOTERMA, OLIO, SKI, MOL, VA, OBSTANEK, RN, PL, POT, ROT, LOLA, DAREJ, ALS, IŠ, IMAM, TELUR, KRUTOST, ZINA, OČA, ISA, CVRTJE, EJ, RL, MI, GAMS, ION, ANOMALIJA, HVALA, AJ, AVNOJ, ULAN, BRAZILIJA, MA, SERENADA, SEL, STRD, PENAT, ELA, OP, VARTA, AMANDMA, FE, IVA, BINE, USTA, VSEVED, TRDNJAVA, ANORAK, VD, JO-TACIJA, POLET, BAR, REVA, ELAS, SENOŽEČE, IVO, VIS, TATRA, EN.

Navpično:

AD, RA, INKA, SRAKA, TURIZEM, ODÁ, TAT, EREMIT, LJ, EE, SVETOST, NONO, ETAN, PA, NAFTA, ODNOS, NEOKOLONIALIZEM, VOTLINA, NEPER, AST, PRAZNIK RDEČIH REVIRJEV, ANTIKLINALA, VI-ETE, IZREK, JA, AIDA, ENA-

KOST, TEAM, AVTONOMIJA, SI, KS, ARS, BOL, OT, REVO-
LUCIJA, BRATSTVO, ALT, IM-
PERIALIST, ZOLJ, AORIST, BO-
ŠTJAN, ELAN, KAMARILA, PAR
RU, TOM, KAS, ORNAMENT,
SMALTA, ENOSTAVNOST, LJA-
DOV, GAZ, OJE, LUNA, ANAPA,
VALANDOVO, AJDA, VANDA,
BS, IR, REFERENT, ELEVATOR,
PAS, AM, RENTA, MU, ID, BT,
SOLEA, EK, JA, ACEV, VILI,
AJAS, AP, VAČE, DREN, AS,
BERI, ŽA.

Žreb je odločil

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 8. julija 1982 na objavljeno nagradno križanko ob 3. juliju, dnevu rudarjev, skupno 28 rešitev.

Med reševalce, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrada: Andreja Kuder,
C. zmage 19, 61410 Zagorje ob Savi
2. nagrada: Tone Virant,
Sallaumines 4 a, 61420 Trbovlje
3. nagrada: Vanja Kosi,
C. zmage 23, 61410 Zagorje ob Savi

Vsem trem nagrajencem čestitamo!

Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

FUTUR

Ljubezen v avtomobilu sploh ni nevarna, posebno, če sta oba partnerja privezana z varnostnim pasom!

□ □ □

— Ali je res Neža tako varčna, kot govorijo? vpraša Mica Francko.

— I, seveda, pravi ta — saj gre vsak večer z drugim dedcem spat, da doma posteljo špara.

□ □ □

Pri spolni vzgoji v šoli je dejala učiteljica: — Danes vam bom povedala, kako sta bila ustvarjena prva dva človeka na zemlji. Pa se je oglasil Janezek: — Tršica, to že mi dolgo vemo, raje nam povejte, kako je bil ustvarjen tretji človek.

□ □ □

— Z mojo ženo gre kar naprej navzdol, pravi Karl Janezu — Prej sem jo imel na srcu, zdaj jo imam pa že v želodcu.

□ □ □

Gost si je v vaški gostilni naročil zajčjo pečenko. Medtem ko jo je z užitkom jedel, se je zabaval z gostilničarjevim sinčkom. — Povej mi, ga je vprašal — ali je tvoj oči sam ustrelil tega zajca? — Sam, je dejal sinko, — zato ker nam je kanarčka požrl.

— Kako ste prišli na to misel, da ste ukradli avto? vpraša sodnik obtoženega. — Čisto enostavno, pravi ta, — avto je stal pri pokopališču, pa sem mislil, da je lastnik umrl.

□ □ □

— Gospa, Zofka, ali bi vi postali moja žena? — Kaj pa mislite? saj se pozna komaj dva dni. — No, dobro, potem bom pa počakal še en dan.

□ □ □

— Moj prijatelj Peter je silno nemoralen človek, mi je pripovedovala Suzana. — Celo leto mi je pripovedoval, kako me ima rad, sedaj pa je njegova žena dobila otroka.

□ □ □

— Žena, kaj naj ti dam za rojstni dan? — Najraje bi imela kaj takega, kar se ne razbije, na primer, par takih po sto jurjev.

Milan Kovač

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Rudi Kreže. Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Skrinar, Hinko Jazbec, Matjaž Cerovac, Ivan Gorobinko, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik) Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3400 izvodov.

Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974 spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Tisk KTL — ToZD TIKa Trbovlje